

EBA/GL/2017/16

23/04/2018

Iránymutatások a PD becslésről, az LGD becslésről és a nemteljesítő kitettségek kezeléséről

1 Megfelelés és beszámolási kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az 1093/2010/EU rendelet ¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások rögzítik az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásnak, hogy megfelelően beépítik azt saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatás elsősorban intézményekre vonatkozik.

Adatszolgáltatási követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes illetékes hatóságok 25.06.2018-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ennek az iránymutatásnak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásnak. Az értesítéseket „EBA/GL/2017/16” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. Az értesítéseket a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2 Tárgy, alkalmazási kör és fogalommeghatározások

2.1 Tárgy

5. Ezen iránymutatások azt rögzítik, hogy az 575/2013/EU rendelet harmadik része, II. címe, 3. fejezetének 6. cikke, e rendelet 159. cikke valamint az EBH által az IRB értékelési módszerről 2016. július 21-én végleges tervezetben kiadott EBA/RTS/2016/03 szabályozástechnikai standardok [az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok]² alapján milyen követelmények szerint kell a nemteljesítési valószínűséget (PD) és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó veszteségrátát (LGD) becsülni, és ezen belül a nemteljesítő kitettségek LGD értékét (nemteljesítő kitettségek LGD becslése) és a várható veszteség legjobb becslését (EL_{BE}) meghatározni.

2.2 Alkalmazási kör

6. A iránymutatások hatálya az 575/2013/EU rendelet harmadik része, II. címe, 3. fejezetének megfelelően az IRB módszerrel kapcsolatosan minden olyan módszerre kiterjed, amely a saját PD és LGD becslésen alapul. Ahol az intézmény engedélye alapján a lakossági szegmenst kivéve a kitettségekre nézve az IRB módszert alkalmazhatja, de az engedélye nem terjed ki arra, hogy a saját LGD becsléseit az említett rendelet 143. cikkének (2) valamint a 151. cikk (8) és (9) bekezdésének közös értelmezése szerint használja, akkor rá ezek az iránymutatások a 6. és 7. fejezetet kivéve teljes egészében kiterjednek. Az iránymutatások alkalmazási köre nem terjed ki a felhígulási kockázatra vonatkozó tőkének az 575/2013/EU rendelet 157. cikke szerinti kiszámítására.

2.3 Címzettek

7. Az iránymutatás címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i. pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóságok és az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi intézmények.

2.4 Fogalommeghatározások

8. Eltérő rendelkezés hiányában az 575/2013/EU rendeletben és a 2013/36/EU irányelvben használt és meghatározott fogalmak ebben az iránymutatásban is az ott használt jelentéssel bírnak. Ezen túlmenően ezeknek az iránymutatásoknak az alkalmazásában a következő fogalmak az alábbi jelentéssel bírnak:

² Miután az EBH által az IRB értékelési módszerről kiadott szabályozástechnikai standardok elfogadásáról szóló felhatalmazáson alapuló rendeletet az EU hivatalos lapja közzéteszi, az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok cikkeire való hivatkozásokat a közzétett rendeletre vonatkozó hivatkozások váltják fel.

Kockázati paraméterek	Egy vagy az összes ezek közül: PD, LGD, EL _{BE} és nemteljesítő kitettségek LGD paraméterei
Referenciaadat-halmaz (RDS)	A kockázati paraméterek becsléséhez használt összes adathalmaz, ideértve a modellfejlesztés szempontjából lényeges valamint egy-egy kockázati paraméter kalibrálásához használt adathalmazokat is.
PD-modell	Az 575/2013/EU rendelet 142. cikk (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott valamely minősítési rendszer részeként az egyes ügyfelek nemteljesítési kockázatának illetve az adott modellhez tartozó kitettségek értékelésére használt, a saját PD becslések differenciálására és számszerűsítésére vonatkozó és összes adat és módszer.
A PD-modell besorolási módszere	Az a módszer, amely egy PD-modell részeként az ügyfeleket vagy a kitettségeket nemteljesítési kockázat szempontjából besorolja.
A PD-modell pontozó módszere	A PD-modell olyan besorolási módszere, amely az ügyfeleket vagy a kitettségeket pontszám hozzárendelésével rangsorolja.
LGD-modell	Az 575/2013/EU rendelet 142. cikk (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott valamely minősítési rendszer részeként az adott modell által lefedett összes hitelkeret nemteljesítéskor bekövetkező veszteségszintjének értékelésére használt összes olyan adat és módszer, amely a saját LGD, nemteljesítő kitettségek LGD és EL _{BE} becslések differenciálására és számszerűsítésére vonatkozik.
EL _{BE}	A várható veszteség legjobb becslése nemteljesítő kitettségek esetén 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontja szerint.
Nemteljesítő kitettségek LGD becslése	A már nemteljesítő kitettségek veszteségrátája az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontja szerint.
A PD- vagy az LGD-modell alkalmazási köre	Azok az 575/2013/EU 142(1) bekezdés 2. pontja szerinti kitettség típusok, amelyek a PD- vagy az LGD-modell tárgyát képezik.
Kockázati paraméterek becslése	A kockázati paraméterekkel kapcsolatos teljes modellezési folyamat, ideértve az adatok kiválasztását és előkészítését, a modell fejlesztését és kalibrációját.
Modellfejlesztés	A kockázati paraméterek becslési folyamatának az a része, amelynek eredményeképpen a lényeges kockázati tényezők meghatározása és az ügyfelek vagy keretek kategóriáihoz vagy

halmazaihoz kitettséget hozzárendelő statisztikai vagy mechanikus módszerek kialakítása, illetve adott esetben a modell köztes paramétereinek becslése révén a kockázatok megfelelő differenciálása kialakul.

PD kalibrációs minta	Az az adathalmaz, amelyre a besorolási vagy halmazképzési módszert a kalibráció elvégzése érdekében alkalmazni kell.
Kalibrációs szegmens	A PD- vagy az LGD-modell kalibrációjához felhasznált, az alkalmazási körének egyedileg azonosított részhalmaza.
PD-kalibráció	A kockázati paraméterek becslési folyamatának az a része, amely során a PD-besorolási vagy halmazképzési módszert egy adott kalibrációs mintára alkalmazzuk, mely biztosítja a kockázatok megfelelő differenciálását, valamint a kapott PD-becslések megfelelőségét a hosszú távú átlagos nemteljesítési aránynak.
LGD-kalibráció	A kockázati paraméterek becslési folyamatának az a része, amelynek eredményeképpen a kockázatok megfelelő differenciálása kialakul, biztosítva azt, hogy az LGD-becslések az alkalmazott módszernek megfelelően tükrözzék a hosszú távú átlagos LGD-t, vagy – amennyiben ez a konzervatívabb becslés – a gazdasági dekonjunktúra (downturn) szerinti becsült LGD értéket.
Kockázati paraméterek alkalmazása	A PD- vagy az LGD-modellnek megfelelően becsült kockázati paraméterek hozzárendelése az aktuális kitettségekhez, amely a vonatkozó informatikai rendszereket igénybe véve automatikusan történik, vagy azt az intézmény képesített munkavállalói manuálisan végzik.
Alkalmazási portfólió	A PD- vagy az LGD-modell alkalmazási körébe tartozó kitettségek tényleges állománya egy adott kockázati paraméter becslésének időpontjában.

3 Végrehajtás

3.1 Alkalmazás időpontja

9. Ezek az iránymutatások 2021. január 1-től alkalmazandók. Az intézményeknek az iránymutatások követelményeit ezen időpontig be kell építeniük a minősítési rendszereikbe, ugyanakkor a hatáskörrel rendelkező hatóságok saját belátásuk szerint gyorsított ütemtervet is meghatározhatnak az átállás tekintetében.

3.2 Az iránymutatások első alkalmazása

10. A belső validációs funkció igazolja a minősítési rendszerekben az iránymutatások és az 575/2013/EU rendelet 144(2) bekezdésének megfelelően kialakítandó szabályozástechnikai standardok alkalmazása folytán bevezetett változásokat valamint változásoknak a bizottsági felhatalmazáson alapuló 529/2014/EU rendelet³ szerinti csoportosítását.
11. Az az intézmény, amelynek az 575/2013/EU rendelet 143(3) bekezdése és az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet szerint a minősítési rendszere változtatásához az illetékes hatóságoktól engedélyt kell beszereznie, és köteles a jelen iránymutatásokat a minősítési rendszereibe az első alkalommal az 9. bekezdésben említett határidőn belül átültetni, állapotodjon meg az illetékes hatóságokkal az engedély iránti kérelem benyújtásának végső határidejéről.

³ HLL 148., 2014.5.20., 36. o.

4 A becslés általános követelményei

4.1 A minősítési rendszerek alkalmazási körének meghatározására vonatkozó elvek

12. Az 575/2013/EU rendelet 142(1) bekezdés 1. pontja szerinti minősítési rendszer fedje le mindazokat a kitettségeket, amelyek esetében az ügyfelek és keretek közös kockázati és hitelképességi tényezőket mutatnak, és a hitelinformációk elérhetősége esetükben alapvetően hasonló. A minősítési rendszeren belül a PD- és az LGD-modell különféle kalibrációs szegmensekből állhat. Ahol a PD- vagy az LGD-modell alkalmazási körén belül az összes ügyfél illetve kitettség közösen kalibrált, a modell teljes alkalmazási köre egyetlen kalibrációs szegmensnek minősül.
13. Az azonos minősítési rendszerrel lefedett kitettségeket az intézmény a kockázatkezelés, a döntéshozatal és a hitelbírálat folyamatában kezelje hasonlóan, és az 575/2013/EU rendelet 170(1) bekezdés b) pontja értelmében egy közös ügyfélminősítési skálához, illetve ugyanennek a rendeletnek a 170(1) bekezdés e) pontja alapján egy közös ügyletminősítési skálához rendelje hozzá.
14. A különböző kockázati paramétereknek a minősítési rendszeren belüli számszerűsítése érdekében az intézmény a különböző modellekben használt azonos historikus megfigyelésekre nézve a nemteljesítésnek ugyanazt a definícióját alkalmazza. Az intézmény ugyanannak az ügyfélnek vagy kitettségnek a többszörös nemteljesítéseit a belső, a külső és a közös adatforrásokban azonos módon kezelje.

4.2 Adatigények

4.2.1 Adatminőség

15. Tekintve, hogy az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 76. cikke az intézményeket megbízható szabályzatok, valamint a hitelkockázat-kezelési és irányítási folyamatokban használt adatok minőségének értékelésére és javítására vonatkozó folyamatok és módszerek fenntartására kötelezi, a követelményeknek való megfelelés érdekében az intézmények gondoskodjanak arról, hogy e szabályzatok hatálya terjedjen ki a modellfejlesztésben és a kalibráció során használt összes adatra és a kockázati paraméterek alkalmazása során használt adatokra is.
16. Annak érdekében, hogy a modellfejlesztés és a kockázati paraméterek alkalmazása során bemeneti adatként használt adatok megfeleljenek az 575/2013/EU rendelet 174. cikk b) pontjában az adatok pontosságára, teljességére és megfelelőségére vonatkozóan rögzített követelményeknek, azoknak megfelelően pontosnak kell lennie, nehogy a kitettségeknek az ügyfél- vagy keretkategóriákhoz illetve halmazokhoz való hozzárendelése során a kapott

eredmény lényegesen torzuljon, és az adatok ne tartalmazzanak olyan torzításokat, amelyek miatt rendeltetésükre alkalmatlanná válnak.

4.2.2 Az adatok reprezentatív jellegének biztosítása

17. Az 575/2013/EU rendelet 174. cikk c), 179. cikk (1)d) és 179. cikk (2)b), valamint az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 40. és 45. cikkében az adatok reprezentatív jellegére vonatkozóan rögzített követelmény betartása érdekében az intézménynek legyenek a kockázati paraméterek becslésére használt adatok reprezentatív jellegének értékelésére vonatkozóan megbízható szabályzatai, folyamatai és módszerei. Az intézmény belső szabályzataiban határozza meg a kockázatok differenciálásához használt, illetve külön a kockázatok számszerűsítését alátámasztó adatok reprezentatív jellegének értékelésére igénybe veendő statisztikai tesztek és mérési módszereket. Az intézmény határozza meg továbbá a szabályzataiban rögzített olyan esetek adatainak minőségi elemzésének módszereit, ahol a statisztikai tesztek alkalmazása nem lehetséges.
18. Az intézmény használjon azonos standardokat és módszereket a különböző forrásokból származó adatok reprezentatív jellegének értékelésére függetlenül attól, hogy azok belső, külső vagy közös adatok, vagy ezek kombinációja, kivéve azokat az eseteket, amikor az adatforrás különleges volta vagy az információ rendelkezésre állása más módszerek alkalmazását igazolja.
19. Külső és közös adatok használata esetén az intézmény szerezzon be az adatszolgáltatóktól elegendő információt annak értékeléséhez, hogy az ilyen külső vagy közös adatok az intézmény saját állományaira és folyamataira nézve reprezentatívnak tekinthetőek-e.

4.2.3 A modellfejlesztéshez használt adatok reprezentatív jellege

20. Ha a kitettségeket statisztikai modellek vagy egyéb mechanikus módszerek segítségével sorolja kategóriákba vagy halmazokba, illetve ha egyedi ügyfelekre vagy ügyletekre vonatkozóan a nemteljesítés valószínűségének becslésére a nemteljesítést statisztikai alapon előrejelző modellt alkalmaz, az intézmény elemezze az adatok reprezentatív jellegét. Az intézmény a modellfejlesztéshez válasszon megfelelő adathalmazt, nehogy az adatok reprezentatív jellegének elégtelen volta miatt a modell teljesítménye és különösen annak megkülönböztető képessége jelentősen csökkenjen.
21. Az intézmény a model fejlesztési szakaszában az összes alább felsorolt szempont szerint elemezze az adatok reprezentatív jellegét annak érdekében, hogy az ügyfeleket és a kitettségeket kategóriákba vagy halmazokba besoroló modell fejlesztéséhez használt adatok a modell által lefedett alkalmazási portfólió szempontjából reprezentatívak legyenek, és feleljenek meg az 575/2013/EU rendelet 174. cikk c) pontjában és az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 40. cikke (2) bekezdésében rögzített követelményeknek:
 - (a) az alkalmazás köre;
 - (b) a nemteljesítés fogalma;
 - (c) a releváns kockázati karakterisztika eloszlása;

- (d) hitelezési standardok és megtérülési politikák.
22. Az intézmény a 21(a) pont szempontjából elemezze a kitettségek szegmentálását, és gondolja végig, hogy az ügyfeleket és az ügyleteket kategóriákba vagy halmazokba besoroló modell fejlesztéséhez használt adatok által lefedett időszak alatt változott-e a vizsgált modell alkalmazási köre. Ha ilyen változás történt, az intézmény elemezze a modell alkalmazási körének változása szempontjából releváns kockázati tényezőket, ehhez vesse össze ezek változás előtti és utáni eloszlását a referenciaadat-halmazban és vesse össze ezeknek a kockázati tényezőknek az alkalmazási portfólión belüli eloszlásával is. Ehhez az intézmény vegyen igénybe statisztikai módszereket, például klaszterelemzést vagy hasonló technikát a reprezentatív jelleg igazolására. Összevont modell esetében az elemzést tanácsos a modell alkalmazási körének azon részére vonatkozóan elvégezni, amelyet az intézmény használ.
23. Az intézmény a 21(b) pont céljára gondoskodjon arról, hogy a nemteljesítésnek az a fogalma, amelyre a modell fejlesztéséhez használt adatok épülnek, az időben mindig ellentmondásmentes legyen, és különösen az alábbiakkal legyen összeegyeztethető:
- (a) korrekciók történtek a nemteljesítés aktuális fogalmával való egyezőség elérése érdekében abban az esetben, ha a nemteljesítés fogalma a megfigyelés időszaka alatt változott;
 - (b) az intézmény megfelelő intézkedéseket vezetett be azokra az esetekre, ahol a modell több olyan joghatóságban fed le kitettségeket, ahol a nemteljesítés fogalma eltér vagy korábban eltérő volt;
 - (c) a nemteljesítés fogalmának elemzése minden adatforráson belül külön-külön megtörtént;
 - (d) a nemteljesítésnek a modell fejlesztéséhez használt fogalma sem a kockázatok megkülönböztetése, sem pedig az előrejelzőképesség szempontjából nem befolyásolja negatívan a minősítési modell szerkezetét illetve teljesítményét abban az esetben, ha ez a fogalom eltér attól, amelyet az intézmény az 575/2013/EU rendelet 178. cikkének megfelelően használ.
24. Az intézmény a 21(c) pont céljára az alkalmazási portfólióhoz képest elemezze a kockázatokat differenciáló modell fejlesztéséhez használt adatok fontos kockázati jellemzőit mutató értékek eloszlását és tartományát. Az LGD-modelleket illetően az intézmény ezeket az elemzéseket a teljesítő és a nem teljesítő kitettségekre nézve külön-külön folytassa le.
25. Az intézmény a kockázatok releváns jellemzői szerint a szabályzataiban meghatározott statisztikai tesztek alapján elemezze az adatok reprezentatív jellegét, és gondoskodjon arról, hogy a kockázatok e jellemzői esetében megfigyelt értékek sorát a fejlesztési minta megfelelően tükrözze. Ahol statisztikai teszt alkalmazására nincs mód, az intézmény legalább minőségi elemzést folytasson le a portfólió szerkezetét leíró statisztika alapján figyelembe véve az 575/2013/EU rendelet 180(2) bekezdés f) pontjában hivatkozott lehetséges élettartamhatásokat. Amikor az intézmény ennek az elemzésnek az eredményeit vizsgálja, vegye figyelembe, hogy a kockázati jellemzők mennyire érzékenyek a gazdasági feltételekre. Az adatminta és az alkalmazási portfólió fontos kockázati jellemzőinek jelentős eltéréseit tanácsos

például egy másik adatmintát vagy a megfigyelések egy részhalmazát felhasználva vagy azzal kezelni, hogy a modellben ezen kockázati jellemzőket kockázati tényezőkként jelenítjük meg.

26. Az intézmény a 21(d) pont céljára elemezze, hogy a vonatkozó múltbeli megfigyelési időszak alatt történt-e jelentős változás az intézmény hitelezési standardjaiban, megtérülési politikáiban vagy a vonatkozó jogi környezetben, ideértve a fizetéseketelenségi jogszabályok, a jelzálog érvényesítésére vonatkozó jogi eljárások valamint a biztosítékok realizálására vonatkozó jogszabályok olyan változását, amely képes a kockázat szintjét illetve a kockázati jellemzőknek a vizsgált modell által lefedett portfólióban való eloszlását vagy tartományait befolyásolni. Ha az intézmény ilyen változásokat figyel meg, hasonlítsa össze a szabályzat változása előtt és után a referenciaadat-halmazba bevont adatokat. Az intézmény gondoskodjon az aktuális kockázavállalási vagy megtérülési standardok és azon standardok összehasonlíthatóságáról, amelyeket a referenciaadat-halmazba felvett megfigyeléseire és a modellfejlesztéshez használ.
27. A PD-modellen belül a kockázatokat differenciáló modell fejlesztéshez használt adatok reprezentativitásához nem szükséges az, hogy a fejlesztési adathalmazban a teljesítő és a nem teljesítő kitétségek aránya ugyanaz legyen, mint ez az arány az intézmény alkalmazási portfólióján belül. Az intézmény fejlesztési adathalmazának azonban elegendő számú teljesítő és nem teljesítő megfigyelést kell tartalmaznia, és az intézménynek tanácsos a különbséget nyilvántartania.

4.2.4 Az adatok reprezentatív jellege a kockázati paraméterek kalibrációjában szempontjából

28. Annak érdekében, hogy az intézmény által a kockázatok számszerűsítése során használt adatok a vonatkozó modell által lefedett alkalmazási portfólió szempontjából az 575/2013/EU rendelet harmadik részében a 3. fejezet 6. szakasza 2. alszakaszának és az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 45(2) bekezdésének megfelelően reprezentatívak legyenek, az intézmény elemezze az 575/2013/EU rendelet 179(1) bekezdés d) pontjában hivatkozott hosszú távú átlagos nemteljesítési arányok vagy a hosszú távú átlagos LGD értékek kiszámításához használt adatok összehasonlíthatóságát valamint, adott esetben, ugyanennek a rendeletnek a 179(2) bekezdés b) pontja szerinti halmaz (pool) reprezentatív jellegét az alábbiak szempontjából:
- (a) az alkalmazás köre;
 - (b) a nemteljesítés fogalma;
 - (c) a releváns kockázati karakterisztika eloszlása;
 - (d) az aktuális és az előrelátható gazdasági vagy piaci feltételek;
 - (e) hitelezési standardok és megtérülési politikák.
29. Az intézmény a 28(a) pont céljára folytassa le a 22. bekezdésben meghatározott elemzést.

30. Az intézmény a 28(b) pont céljára és annak biztosítása érdekében, hogy a nemteljesítésnek az a fogalma, amely az egyes adatforrásokból a kockázatok számszerűsítésére szolgáló adatok összhangját biztosítja az 575/2013/EU rendelet 178. cikkében rögzített követelményekkel, az intézmény vesse össze a nemteljesítésnek az általa aktuálisan használt fogalmát azokkal a fogalmakkal, amelyeket a kockázatok számszerűsítésére használt adathalmazban lévő megfigyelések azonosításához alkalmaz. Ahol a múltbeli megfigyelési időszak alatt a nemteljesítés fogalma változott, az intézmény ugyanolyan módon értékelje, hogy a referenciaadat-halmazba tartozó és a kockázatok számszerűsítéséhez használt múltbeli adatok reprezentatívak-e, ahogy azt az 575/2013/EU rendelet 178. cikkének megfelelően a nemteljesítés fogalmának alkalmazásáról szóló EBH iránymutatások 6. fejezete alapján a külső adatokra vonatkozóan teszi. Ahol a nemteljesítés meghatározása a múltbeli megfigyelési időszak alatt többször is változott, az intézmény a nemteljesítés minden egyes korábbi meghatározását külön-külön elemezze.
31. Az intézmény a 28(c) pont céljára folytasson le megfelelő elemzést arra vonatkozóan, hogy a kalibrációs szegmens szintjén az alkalmazási portfólióban található fontos kockázati jellemzők értéktartományai a szükséges mértékben összehasonlíthatóak-e a kockázatok számszerűsítését szolgáló referenciaadat-halmazt alkotó portfólió értékeivel annak érdekében, hogy a kockázatok számszerűsítése ne torzuljon.
32. Az intézmény a 28(d) pont céljára az alábbiak szerint elemezze az adatokat megalapozó piaci és gazdasági feltételeket:
- (a) a PD-becslésre vonatkozóan az 5.3.4. szakasz szerint;
 - (b) az LGD-becslésre vonatkozóan a 6.3.2. szakasz szerint, továbbá a gazdasági dekonjunktúrára (downturn) tekintettel az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés b) pontjában rögzített követelményre.
33. Az intézmény a 28(e) pont céljára elemezze, hogy a vonatkozó múltbeli megfigyelési időszak alatt a hitelezési standardokban illetve a megtérülési politikákban történtek-e olyan jelentős változások, amelyek képesek a vizsgált modell által lefedett portfólióhoz tartozó kockázat szintjét illetve a vonatkozó kockázati tényezők jellemzőinek eloszlását vagy tartományait befolyásolni. Ahol az intézmény ilyen változásokat figyel meg, az alábbi módon elemezze, hogy a változások a kockázati paraméterek becslésében milyen torzulásokat okozhatnak:
- (a) a PD-becslésre vonatkozóan a nemteljesítési arányok szintje és ezek változásának valószínűsíthető tartománya szempontjából;
 - (b) az LGD-becslésre vonatkozóan a veszteségrátát, a megtérülési folyamatok átlagos időtartama, bizonyos megtérülési forgatókönyvek alkalmazásának gyakorisága és a veszteség súlyosságának eloszlásai szempontjából.
34. Ahol a 28 – 33 pontok szerinti értékelése alapján az adatok nem bizonyulnak eléggé reprezentatívnak, és emiatt a kockázatok számszerűsítése torzul vagy bizonytalanabbá válik, az

intézmény a torzulás kezelése érdekében állítson be megfelelő korrekciót, és a 4.4. szakasznak megfelelően alkalmazzon konzervatív pótléket.

4.3 Szakértői vélemény a kockázati paraméterek becslése során

35. A statisztikai modelleknek a szakértői véleménnyel való kiegészítése érdekében az intézmény az 575/2013/EU rendelet 174. b), 174. e), 175. 4), 179(1) a) és 180(1) d) pontjainak megfelelően az alábbiakat kivétel nélkül végezze el:

- (a) értékelje a modellezés kiinduló feltételezéseit és azt, hogy a kiválasztott kockázati tényezők a gazdasági értelmüknek megfelelően járulnak-e hozzá a kockázatok értékeléséhez;
- (b) elemezze, hogyan hat a szakértői vélemény a modell teljesítményére, és gondoskodjon a szakértői vélemény megfelelő igazolásáról;
- (c) dokumentálja, hogy a modell miként alkalmazza a szakértői véleményt, ideértve legalább az értékelés kritériumait, az indoklást, a feltételezéseket, a résztvevő szakértőket és a folyamat leírását.

4.4 A hiányosságok kezelése és a konzervatív pótlék

4.4.1 A hiányosságok azonosítása

36. Az intézmény azonosítsa a kockázati paraméterek becslésével kapcsolatos összes olyan hiányosságot, amely e paraméterek számszerűsítése során torzuláshoz vezet, vagy az általános becslési hibában nem kifejeződő nagyobb bizonytalanságot okoz, és az egyes hiányosságokat az egyik alábbi kategóriába sorolja be:

- (a) A. kategória: Azonosított adat- és módszertani hiányosságok;
- (b) B. kategória: A kockázatvállalási feltételek, a kockázati étvág, a behajtási és a megtérülési szabályzat releváns változásai és bármely egyéb olyan forrás, amely miatt nő a bizonytalanság.

37. A 36. bekezdésben hivatkozott összes hiányosság azonosítása és besorolása érdekében az intézmény vegye figyelembe a módszerek, a folyamatok, kontrollok, adatok illetve informatikai rendszerek összes olyan releváns hiányosságát, amelyet a hitelkockázatok ellenőrzésével foglalkozó részlegnek, a validálási funkciónak, a belső ellenőrzési funkciónak vagy bármely egyéb belső vagy külső vizsgálatnak sikerült kimutatnia, és legalább a kockázatok számszerűsítésében fokozottabb bizonytalanságot okozó összes alábbi lehetséges forrásokat elemezze:

- (a) Az A. kategóriában:

- (i) a múltbeli megfigyelésekben a nemteljesítést kiváltó hiányzó vagy a lényegesen módosult tényezőket, ideértve a lényegesen késedelmes hitelkötelezettségek azonosításának megváltozott kritériumait;
 - (ii) a nemteljesítés hiányzó vagy helytelen időpontját;
 - (iii) a múltbeli kategóriáknak vagy halmazoknak a nemteljesítési arányok vagy az egyes kategóriákhoz illetve halmazokhoz tartozó átlagos realizált LGD értékek kiszámításához használt hiányzó, pontatlan vagy lejárt minősítési besorolásokat;
 - (iv) a készpénzáramok forrására vonatkozó hiányzó vagy helytelen információkat;
 - (v) a kockázati tényezőkre és a minősítési kritériumokra vonatkozó hiányzó, helytelen vagy lejárt adatokat;
 - (vi) a 159. bekezdésben hivatkozott jövőbeli megtérülések becsléséhez használt hiányzó vagy helytelen információkat;
 - (vii) a gazdasági veszteség kiszámításához használt hiányzó vagy helytelen adatokat;
 - (viii) azt, amikor a külső adatok használata miatt a múltbeli megfigyelések kevésbé reprezentatívak;
 - (ix) azt az esetleges torzulást, amelyet a megfigyelt átlagos egyéves nemteljesítési arány 80. bekezdés szerinti kiszámításához kiválasztott megközelítés okoz;
 - (x) azt, amikor a 86. bekezdésnek megfelelően szükségessé válik a megfigyelt egyéves nemteljesítési arány átlagértékének korrekciója;
 - (xi) a veszteségráták becsléséhez vagy a LGD-becslésekben a gazdasági dekonjunktúra (downturn) tükrözéséhez szükséges, de hiányzó információkat;
- (b) A B. kategóriában:
- (i) a kockázatvállalási feltételek, a behajtási és a megtérülési szabályzatok, a kockázati étvágy vagy egyéb releváns belső folyamatok változásait;
 - (ii) azt, amikor az alkalmazási portfólió fontos kockázati jellemzőinek értéktartományaiban nem igazolt eltérések jelentkeznek a kockázatok számszerűsítéséhez használt adathalmaz értéktartományaihoz képest;
 - (iii) a piaci vagy a jogi környezet változásait;
 - (iv) a portfólió szerkezete vagy a kockázat szintje tekintetében a jövőre vonatkozó elvárásokat, különös tekintettel ha ezek olyan meghozott intézkedésekre vagy döntésekre épülnek, amelyeket a megfigyelt adatok nem tükröznek.

4.4.2 Megfelelő korrekció

38. A 36. és 37. bekezdésben említett, azonosított hiányosságok folytán a kockázati paraméterek becsléseiben jelentkező torzítások ellensúlyozása érdekében az intézmény megfelelő módszereket alkalmazva a lehetőségekhez mérten korrigálja az azonosított hiányosságokat. E módszereknek az adott kockázati paraméterre gyakorolt hatása (a „megfelelő korrekció”) következtében, amelynek folytán a kockázati paraméter becslésének illik pontosabbá válnia, a kockázati paraméter értéke emelkedni vagy csökkenni fog. Az intézmény győződjön meg arról, és bizonyítékokkal támassza is alá, hogy a megfelelő korrekció alkalmazása révén a lehető legjobb becslés áll elő.
39. Az intézmény dokumentálja, hogy milyen módszereket alkalmaz arra, hogy az azonosított hiányosságokat adott esetben milyen korrekciókkal ellensúlyozza, és dokumentálja a módszerek alkalmazásának indoklását is.
40. Az intézmény rendszeresen monitorozza a megfelelő korrekciók adekvát voltát. Nem helyettesíti az azonosított hiányosságok kezelését az, ha intézmény megfelelő korrekciókat fogad el.

4.4.3 Konzervatív pótlék

41. Azzal a követelménnyel kapcsolatban, amely az 575/2013/EU rendelet 179(1) bekezdés f) és 180(1) bekezdés e) pontjában előírja, hogy az intézménynek a becsléseire vonatkozóan a becslési hibák várható tartományához illeszkedő konzervatív pótléket kell alkalmaznia, az intézmény vezessen be a becslési hibák számszerűsítésére, dokumentálására és figyelemmel kísérésére alkalmas keretet.
42. Adott kockázati paraméter esetében a végleges konzervatív pótlék az összes alábbi kategóriában fejezze ki a becslés bizonytalanságát:
- A. kategória: Az adatok és a módszerek azonosított hiányosságaival kapcsolatos konzervatív pótlék a 36(a) pont szerinti A. kategóriában.
 - B. kategória: A kockázatvállalási feltételekkel, a kockázati étvággal, a behajtási és a megtérülési szabályzatokkal, és bizonytalanságoknak bármely egyéb azonosított forrásával kapcsolatos konzervatív pótlék a 36(b) pont szerinti B. kategóriában.
 - C. kategória: általános becslési hiba.
43. A konzervatív pótléket az intézmény az alábbiak szerint számszerűsítse:
- (a) legalább mind az A., mind a B. kategória esetében a kalibrációs szegmens szintjén számszerűsítse a 36. és a 37. bekezdésben írt azonosított hiányosságok azon részét, amely nem tartozik az általános becslési hiba kategóriájába, gondoskodva arról, hogy:

- (i) ahol a 38. bekezdés értelmében megfelelő korrekciók alkalmazására kerül sor, ott a konzervatív pótlék vegye figyelembe az alkalmazott korrekciók miatt emelkedő bizonytalanságot illetve a miattuk felmerülő további becslési hibákat;
 - (ii) a megfelelő korrekciókkal a kategória szintjén együtt járó konzervatív pótlék legyen arányos ezeknek a korrekcióknak a bizonytalanságával.
 - (iii) a konzervatív pótlék alkalmazásával kezelni lehessen a 36. és 37. bekezdésben említett és az i) pont szerinti megfelelő korrekciók alkalmazásával még nem helyesbített hiányosságok folytán a kockázati paraméterek becslésében jelentkező bizonytalanságokat;
- (b) legalább az összes kalibrációs szegmens esetében számszerűsítse a 42. bekezdés szerinti C. kategóriába tartozó, az alapul szolgáló becslési módszerből adódó általános becslési hibát; az általános becslési hiba esetében a konzervatív pótlék tükrözze a statisztikai becsléseloszlásának szórását.
44. Az intézmény a 43(a) pont céljára és mind az A. mind a B. kategória esetében csoportba sorolhatja az összes hiányosságot, illetve néhány kiválasztott hiányosságból is csoportot képezhet ott, ahol a konzervatív pótlék számszerűsítésének igénye azt igazolja.
45. Az intézmény a végleges konzervatív pótlék számszerű értékét az alábbiak összegeként fejezze ki:
- (a) a 43(a) pont szerinti A. kategóriához tartozó konzervatív pótlék;
 - (b) a 43(a) pont szerinti B. kategóriához tartozó konzervatív pótlék;
 - (c) a 43(b) pont szerinti általános becslési hiba (C. kategória) konzervatív pótléka.
46. Az intézmény a végleges konzervatív pótlék értékét adja hozzá a kockázati paraméter legjobb becsléséhez.
47. Az intézmény biztosítsa, hogy a végleges konzervatív pótlék hatására a kockázati paraméter becslések ne legyenek alacsonyabbak, különös tekintettel arra, hogy:
- (a) az általános becslési hibából eredő konzervatív pótlék legyen nagyobb, mint nulla;
 - (b) az A. és a B. kategóriákból adódó konzervatív pótlék legyen arányos az egyes kategóriákban felsorolt azonosított hiányosságok miatt a kockázati paraméterek legjobb becslésének fokozottabb bizonytalanságával. Az A. és a B. kategóriákhoz tartozó konzervatív pótlék minden esetben legyen nullánál nagyobb vagy azzal egyenlő.
48. Az intézmény vizsgálja meg, hogy az azonosított hiányosságok és a belőlük következő végleges konzervatív pótlék milyen általános hatást gyakorol a modell megbízhatóságára, és gondoskodjon arról, hogy a kockázati paraméterek becsült értékeit és a belőlük adódó

tőkekövetelményeket az azonosított hiányosságokból fakadó korrekció szükségessége ne torzítsa.

49. Az egyes minősítési rendszerek esetében alkalmazott konzervatív pótlékokat tanácsos az adott modell dokumentációjában és a módszertani kézikönyvekben dokumentálni. A dokumentációnak legalább a következőket kell tartalmaznia:
- (a) az összes azonosított hiányosságot felsoroló listát, ideértve a hibákat és a bizonytalanságokat valamint a modell esetleg érintett összetevőit vagy kockázati paramétereit;
 - (b) azt a 42. bekezdés szerinti kategóriát, ahova ezek a hiányosságok a besorolás révén kerültek;
 - (c) az azonosított hiányosságokhoz tartozó konzervatív pótlék 43(a) pont szerinti számszerűsítésére alkalmazott módszerek ismertetését, különös tekintettel az egyes kategóriákhoz tartozó konzervatív pótlék számszerűsítésére alkalmazott módszerekre.
50. Az intézmény rendszeresen monitorozza a konzervatív pótlék szintjeit. Az intézmény a hibák vagy bizonytalanságok okának kezelése illetve a modell helyesbítése helyett ne alkalmazzon konzervatív pótlékokat annak érdekében, hogy az 575/2013/EU rendelet követelményeinek minden tekintetben megfeleljen. Miután az intézmény a hiányosságokat illetve a bizonytalanság forrásait értékelte, dolgozza ki az adatokból és a módszerekből valamint a további bizonytalanságok egyéb esetleges forrásaiból adódó hiányosságok helyesbítésének tervét, és ésszerű időn belül, a becslési hibák és a minősítési rendszer lényeges voltára tekintettel csökkentse a becslés hibáit.
51. A konzervatív pótlék szintjeinek felülvizsgálata során az intézmény maradéktalanul gondoskodjon az alábbiakról:
- (a) a 36. és a 37. bekezdések szerinti A. és B. kategóriákból adódó konzervatív pótlék az egyes kategóriákra nézve külön-külön szerepeljen a belső jelentésekben, azt az idő múlásával csökkenteni lehessen, végül pedig, miután a helyesbítés a minősítési rendszer összes érintett részében megtörtént, el lehessen hagyni.
 - (b) a 43(b) pont szerinti általános becslési hibából adódó konzervatív pótlék külön kategóriában (C. kategória) szerepeljen a belső jelentésekben;
 - (c) a konzervatív pótlék szintjének értékelése a 9. fejezet szerinti rendszeres felülvizsgálatok során történjen meg, különös tekintettel arra, hogy az általános becslési hibához tartozó konzervatív pótléknak azután is megfelelőnek kell lennie, amikor a kockázati paraméterek becslésébe a legfrissebb releváns adatok is bekerülnek.
52. Az intézmény gondoskodjon a konzervatív pótlék szükséges változásainak megfelelő időben történő bevezetéséről.

5 PD-becslés

5.1 A PD-becslésekre vonatkozó általános követelmények

53. Ha az intézmény a hitelebírálás során az 575/2013/EU rendelet 172(1) a) pontjának megfelelően az ügyfeleket adott ügyfélkategóriához kívánja hozzárendelni, illetve ugyanennek a rendeletnek a 173(1) b) pontja szerint ezeken a besorolásokon változtatni kíván, gondoskodjon arról, hogy az intézmény minden egyes olyan természetes illetve jogi személyt, akinek az esetében az IRB kitettség áll fenn, az adott típusú kitettségre nézve jóváhagyott modell segítségével minősítsen. Ez a modell illeszkedjen az egyetlen eredeti ügyfélhez a vonatkozó minősítési rendszeren belül, ideértve az említett rendelet 161(3) bekezdése szerinti előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezettel biztosított kitettségeket.
54. Ha az intézmény a hitelebírálás során az 575/2013/EU rendelet 172(2) bekezdésének megfelelően a lakossági kitettségeket adott ügyfélkategóriához kívánja hozzárendelni, illetve ugyanennek a rendeletnek a 173(2) bekezdése szerint ezeken a besorolásokon változtatni kíván, gondoskodjon arról, hogy az intézmény minden egyes olyan IRB kitettséget az adott típusú kitettségre nézve jóváhagyott modell segítségével minősítsen. Ez a modell illeszkedjen az egyetlen eredeti ügyfélhez illetve kitettséghez a vonatkozó minősítési rendszeren belül, ideértve az említett rendelet 164(2) bekezdése szerinti előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezettel biztosított kitettségeket.
55. A PD-modell az ügyfelek és kitettségek minősítésének több eltérő módszerét és különböző kalibrációs szegmenseket is tartalmazhat.

5.2 Modellfejlesztés a PD-becslés során

5.2.1 A modellfejlesztés sajátos adatigénye

56. A modellfejlesztéshez az intézmény gondoskodjon arról, hogy a referenciaadat-halmaz megfelelő időpontokra vonatkozóan tartalmazza a kockázati tényezők értékeit. Ezek az időpontok a különböző kockázati tényezők esetében eltérhetnek. A megfelelő időpontok kiválasztása során az intézmény arra a teljes időszakra nézve vegye figyelembe a kockázati tényezők dinamikáját, azok frissítésének gyakoriságát, amíg az adott ügyfél a portfólióban volt, nemteljesítés esetén pedig a nemteljesítést megelőző évet vegye alapul.

5.2.2 Kockázati tényezők és a minősítés kritériumai

57. A kockázati tényezők és a minősítési kritériumok kiválasztása során az intézmény a minősítési rendszerbe tartozó kitettség típusok esetében releváns információk széles körét vegye figyelembe. Az intézmény elemzése különösen az alábbi lehetséges kockázati tényezőkre terjedjen ki:

- (a) az ügyfél jellemzői, ideértve vállalatok esetében az iparágat és a földrajzi elhelyezkedést;
 - (b) pénzügyi információk, ideértve a pénzügyi és az eredménykimutatásokat;
 - (c) trendre vonatkozó információk, ideértve az árbevétel vagy a profit változásának pozitív vagy negatív irányát;
 - (d) viselkedési információk, ideértve a késedelmet és a hitelkeretek használatát.
58. Az intézmény gondoskodjon arról, hogy a kockázati tényezők és a minősítési kritériumok kiválasztása tárgyában az intézmény üzleti területeinek megfelelő szakértői konzultáció során kifejezésre tudják juttatni véleményüket arról, hogy a vizsgált kockázati tényezők és minősítési kritériumok üzleti szempontból indokoltak-e, és hogyan járulnak hozzá a kockázatokhoz.
59. Az intézmény gondoskodjon arról, hogy a PD-becslés megfelelően tükrözze azt, hogy az információ, például az ügyfélre vonatkozóan a hitelügylet létrejöttének időpontjában beszerzett adatok megbízhatósága idővel csökken. Az intézmény emellett gondoskodjon arról is, hogy a modell a kockázat megfelelő szintjét a releváns, aktuálisan rendelkezésre álló és a lehető legfrissebb összes információ alapján becsülje, és alkalmazzon konzervatív pótlékot, ha a friss információ hiánya miatt nagyobb mértékű a bizonytalanság. Különösen a modell illetve a besorolás folyamata az, amelynek tanácsos biztosítania, hogy az alábbi két esetben a korrekció adekvát és konzervatív legyen:
- (a) az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 24(1) g) pontja szerint 24 hónapnál régebbi pénzügyi kimutatások esetében, ahol az ilyen pénzügyi kimutatásokból származó információ releváns kockázati tényezőnek minősül;
 - (b) hitelinformációs szolgáltatótól származó olyan 24 hónapnál régebbi információ esetében, amely az adott időpontban még érvényes és releváns kockázati tényezőnek minősül.
60. Az intézmény a kockázati tényezőket és a minősítés kritériumait különös tekintettel a vizsgált időszakra használja következetesen a modellfejlesztés, a modellkalibráció és a modellalkalmazás során.
61. Ahol az ügyfelek jelentő aránya több ugyanolyan típusú keretet vesz igénybe egy vizsgált lakossági minősítési rendszeren belül, az intézmény elemezze, hogy ezek az ügyfelek milyen kockázati szintet képviselnek azokhoz képest, akik az adott típusból csak egyetlen keretet vettek igénybe, és ha az adott esetben szükséges, a kockázati szintjei közötti eltérést az intézmény megfelelő kockázati tényezők segítségével tükrözze a modellben.

5.2.3 Harmadik felek minősítésének kezelése

62. Az intézmény egyértelmű szabályzatban határozza meg azokat a feltételeket, amelyek szerint a vizsgált ügyfél értékelése során figyelembe lehet venni olyan harmadik fél minősítését, akinek az intézmény ügyfelével szerződéses vagy szervezeti jogviszonya áll fenn. A szabályzat rögzítse,

hogya a vizsgált ügyfél értékelése során az ilyen harmadik fél minősítését az alábbi módok szerint lehet figyelembe venni:

- (a) az adott harmadik fél minősítése átszáll a vonatkozó ügyfélre („minősítés átvitele“) olyan esetekben, amikor az ügyfél és a kapcsolt fél kockázata között megfelelő garancia fennállása miatt nincs különbség, és a harmadik fél belső minősítést kap annak a minősítési rendszernek megfelelően, amelyre az intézmény az 575/2013/EU rendelet 143(2) bekezdése szerint engedélyt szerzett.
- (b) az adott félnek a minősítését az intézmény arra utaló jelzésként veszi figyelembe, hogy az ügyfél kategóriába vagy halmazba sorolása felülbírálnak;
- (c) az adott fél minősítése a PD-modell szempontjából bemeneti adatnak minősül, amely azt tükrözi, hogy a kapcsolt fél az ügyfélnek szerződéses támogatást nyújt.

63. Ha az intézmény adott harmadik fél külső illetve belső minősítéseit be kívánja építeni a PD-modellbe, kivétel nélkül gondoskodik az alábbiakról:

- (a) a harmadik fél minősítése feleljen meg az 5.2.2. szakaszban rögzített releváns kockázati tényezőkre vonatkozó követelményeknek;
- (b) az ügyfél és az ügylet egyéb releváns kockázati jellemzőit a modell az 575/2013/EU rendelet 170(1) a) és 170(3) a) pontjában írtak szerint megfelelően tükrözze, illetve a belső vagy külső minősítés információjának magas súlya miatt ne alakuljon ki jelentős torzulás;
- (c) a harmadik felekkel fennálló kapcsolat hatásait a rendszer ne vegye kétszer figyelembe.

64. A minősítés átvitele miatt ne változzon a kitétségeknek a kitétségi kategóriákhoz, minőségi rendszerekhez vagy modellekhez való hozzárendelése, az átvitel kizárólag a kategóriákba illetve halmazokba való besorolást érintheti. A minősítés átvitelét tanácsos úgy kialakítani, hogy amennyiben a harmadik fél minősítésének változása folytán az ügyfél vagy a kitétség szempontjából az 575/2013/EU rendelet 173(1) b) pontja alapján lényeges információ keletkezik, azt a befolyásolt minősítések megfelelő időben tükrözzék.

65. Az ügyfél által egy harmadik fél számára szerződés alapján nyújtott támogatást tanácsos akként értékelni, hogy az a támogató ügyfél szabad pénzügyi erejét, így az intézmény felé fennálló kötelezettségek visszafizetésére fennálló kapacitását is csökkenti. A támogató ügyfél minősítése tükrözze ezt a tényt.

5.2.4 A minősítés filozófiája

66. Az intézmény az alább felsorolt összes elvet figyelembe véve válasszon megfelelő filozófiát, amely alapján az ügyfeleket illetve a kitétségeket kategóriákba illetve halmazokba sorolja („minősítési filozófia“):

- (a) Az intézmény értékelje, hogy a kockázati paraméter számszerűsítésére alkalmazott módszer a minősítési filozófia szempontjából megfelelő-e, és lássa át az ügyfelek illetve kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának („minősítési besorolás”) valamint az alkalmazott módszerből adódó kockázati paraméter becsléseknek a jellemzőit és dinamikáját.
- (b) Az intézmény azok különböző felhasználásai szempontjából értékelje az alkalmazott módszerből adódó minősítési besorolás és kockázati paraméter becslések jellemzőit és dinamikáját, és lássa át, hogy ezek milyen hatást gyakorolnak a tőkekövetelmények dinamikájára és volatilitására.
- (c) A minősítési filozófiát az utólagos tesztelés szempontjából is tanácsos figyelembe venni. A gazdaság állapotára érzékeny filozófiák alapján általában olyan PD becslések készülnek, amelyek az egyes évek nemteljesítési arányait jobban jelzik előre. Másrészt viszont a gazdaság állapotára kevésbé érzékeny filozófiák alapján rendszerint olyan PD-becslések készülnek, amelyek közelebb állnak a különböző gazdasági állapotok átlagos PD-értékéhez, ha azonban a gazdaság az átlagon alul vagy azon felül teljesít, az egyes évek nemteljesítési arányától eltérnek. A megfigyelt nemteljesítési arányok és a releváns kategória hosszú távú nemteljesítési aránya közötti eltérések ezért nagyobb valószínűséggel jelentkeznek a gazdaság állapotára kevésbé érzékeny minősítési rendszerekben. Ezzel szemben a kategóriák közötti migráció inkább a gazdaság állapotára érzékenyebb minősítési rendszerekre jellemző. Ezeket a tendenciákat tanácsos az utólagos tesztelés eredményeinek értékelése során, és adott esetben az összehasonlító elemzésekben is figyelembe venni.
67. Az intézmény a kiválasztott minősítési filozófiát rendre következetesen alkalmazza. Az intézmény az alább felsorolt összes szempontot figyelembe véve elemezze, hogy megfelelő-e az a filozófia, amely alapján az ügyfeleket illetve a kitettségeket kategóriákba illetve halmazokba sorolja („minősítési filozófia“):
- (a) a kockázati tényezők kialakítása;
- (b) besorolás minősítési kategóriákba és halmazokba;
- (c) az egyes kategóriák vagy halmazok éves nemteljesítési arányának változásai.
68. Ha az intézmény különböző minősítési rendszereket vesz igénybe, és ezekre eltérő minősítési filozófia jellemző, akkor a minősítési besorolásra illetve a kockázati paraméterek becsléseire vonatkozó információkat óvatosan használja, különösen abban az esetben, ha külső minősítési ügynökségek minősítési információira vagy nemteljesítési tapasztalataira épít. Ha az intézmény eltérő jellemzőkkel rendelkező különböző minősítési rendszereket vesz igénybe, például különböző filozófiákra vagy a tárgyilagosság, a pontosság, a stabilitás illetve a konzervatív hozzáállás eltérő szintjeire hagyatkozik, gondoskodjon arról, hogy a minősítési rendszereinek konzisztenciája megfelelő szintű legyen, a köztük fennálló különbségeket pedig pontosan ismerje. Ennek az ismeretnek az alapján az intézmény legyen képes legalább a különböző

minősítési rendszerekből származó információkat megfelelő módon összevonni vagy összesíteni, amikor erre az intézmény szabályzatai szerint szükség van. Az intézmény legyen tudatában annak, hogy az ilyen összevonás illetve összesítés következtében milyen feltételezések illetve esetleges pontatlanságok alakulnak ki.

5.2.5 Az ügyfélkategóriák illetve halmazok homogenitása

69. Az 575/2013/EU rendelet 170(1) bekezdésének és 170(3) c) pontjának valamint az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 38. cikkének való megfelelés érdekében az intézmény ellenőrizze az azonos kategóriába illetve halmazba besorolt ügyfelek homogenitását. A kategóriákat tanácsos konkrétan úgy meghatározni, hogy az egyes kategóriákhoz vagy halmazokhoz tartozó minden egyes ügyfélre viszonylag hasonló nemteljesítési kockázat legyen jellemző, és tanácsos kerülni az olyan helyzetet, amelyben a nemteljesítési kockázat kategóriák illetve halmazok közötti eloszlása jelentős átfedéseket mutat.

5.3 PD-kalibráció

5.3.1 A megfigyelt nemteljesítési arányok kiszámításának adatigénye

70. Az 575/2013/EU rendelet 4(1) bekezdés 78. pontjában meghatározott egyéves nemteljesítési arány kiszámításához az intézmény gondoskodjon a mennyiségi és minőségi adatok valamint a megfigyelt átlagos nemteljesítési arány kiszámításához használt, a 73. és 74. bekezdésben ismertetett számlálóval és nevezővel kapcsolatos információk teljességéről. Az intézmény különösen arról gondoskodjon, hogy a 82. és a 83. bekezdésben hivatkozott releváns megfigyelési időszakra vonatkozóan legalább az alábbi adatok tárolása megfelelő legyen, és azok legyenek elérhetők:

- (a) a vizsgált PD-modellhez tartozó releváns kitétségtípusok azonosításának kritériumai;
- (b) a kalibrációs szegmensek azonosításának kritériumai;
- (c) a differenciáláshoz használt kockázati tényezők; ha olyan új releváns kockázati tényező kerül a modellbe, amelyre vonatkozóan nincsenek múltbeli adatok, az intézmény az 51. a) pontja szerint törekedjen a kockázati tényezőkre vonatkozóan hiányzó adatok mennyiségének csökkentésére, és a 4.4. szakasz szerint alkalmazzon megfelelő korrekciót és konzervatív pótlékot;
- (d) a nemteljesítési arány kiszámítása szempontjából releváns ügyfelek és kitétségek összes azonosító száma figyelembe véve azokat a helyzeteket, ahol az azonosító szám az idő múlásával változott, ideértve a kitétségek szerkezetének átalakításával járó változásokat.

71. Megfigyelést az egyéves nemteljesítési arány kiszámítása során figyelembe vett adatok közül csak az alábbi két helyzetben tanácsos kizárni:

- (a) a nemteljesítési adathalmazba hibásan bevont ügyfelek ne jelenjenek meg az egyéves nemteljesítési arány számlálójában akkor, ha az ügyfél nem a nemteljesítésnek az 575/2013/EU rendelet 178. cikkében rögzített meghatározása szerint mulasztotta el a teljesítést. Ezt a helyzetet az ügyfél-nemteljesítés fogalom meghatározásának alkalmazásáról szóló iránymutatások egyébként részletesebben rögzítik;
- (b) azokat az ügyfeleket, akik nem tartoznak az adott minősítési modell alkalmazási körébe, de a hibás besorolás folytán mégis a vizsgált minősítési modellbe kerültek, tanácsos kizárni az egyéves nemteljesítési arány számlálójából és nevezőjéből is.

72. Az intézmény az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 32(3) b) pontjának megfelelően mindenre kiterjedően az egyéves nemteljesítési arány kiszámítására nézve dokumentálja az adattisztítást és különösen:

- (a) a nem lakossági PD-modellek esetében azoknak a megfigyeléseknek a listáját, amelyeket a 71. bekezdés alapján az adathalmazból kizárt, az egyes esetek indoklásával együtt;
- (b) a lakossági PD-modellek esetében a 71. bekezdés szerint kizárt megfigyelések okát és mennyiségét.

5.3.2 Az egyéves nemteljesítési arány kiszámítása

73. Az 575/2013/EU rendelet 4(1) bekezdésének 78. pontjában hivatkozott egyéves nemteljesítési arány kiszámításához az intézmény párhuzamosan gondoskodjon az alábbi két feltételről:

- (a) a nevezőben szerepeljen az összes olyan teljesítő ügyfél száma, akinek az egyéves megfigyelési időszak kezdetén megállapított hitelkötelezettsége volt; ebben az összefüggésben a hitelkötelezettség az alábbi két dologra egyaránt utal:
 - (i) bármely mérlegen szereplő tétel, ideértve a tőkét, a kamatokat és a díjakat;
 - (ii) bármely mérlegen kívüli tétel, ideértve az intézmény, mint kezes által kibocsátott garanciát.
- (b) a számlálóban szerepeljen az nevezőben figyelembe vett összes olyan ügyfél, aki a teljesítést az egyéves megfigyelési időszak alatt legalább egy alkalommal elmulasztotta.

74. Amikor az intézmény az ügyfeleket vagy a kitétségeket az egyéves nemteljesítési arány kiszámításához besorolja kategóriákba vagy halmazokba, a felülbírálatokat vegye figyelembe, de a besorolás ne tükrözze se a hitelkockázat-mérséklésnek köszönhető helyettesítési hatásokat, sem pedig a 8.1. szakasznak megfelelően utólag beállított konzervatív korrekciókat. Ahol az egyéves nemteljesítési arányt az intézmény minősítési kategória vagy halmaz alapján számítja ki, a nevezőben szerepeljen az összes olyan ügyfél, akit az intézmény a megfigyelési időszak kezdetén valamelyik minősítési kategóriába vagy halmazba besorolt. Ahol az egyéves nemteljesítési arányt az intézmény a portfólióra vonatkozóan számítja ki, a nevezőben

szerepeljen az összes olyan ügyfél, akit az intézmény a megfigyelési időszak kezdetén vonatkozó kalibrációs szegmensbe sorolt be.

75. Az intézmény az egyéves nemteljesítési arányt számítsa ki azoknak az ügyfeleknek a részhalmazára is, akiknek a hitelkötelezettsége ugyan a vizsgált modell alkalmazási körébe tartozott, de a vonatkozó megfigyelési időszak kezdetén nem tartozott hozzá minősítés („hiányzó minősítés”), még akkor is, ha ezeket az ügyfeleket az intézmény a tőke kiszámításához konzervatív módon minősítési kategóriába vagy halmazba sorolta be. Az intézmény ne értelmezze hiányzó minősítésként azokat az eseteket, ahol az ügyfél minősítése hiányos vagy részlegesen hiányos információkra épül, vagy bár elavult, de azt az intézmény érvényesnek tartja.
76. A 73. és a 75. bekezdés alapján az ügyfelet akkor kell a nevezőbe, és adott esetben a számlálóba is felvenni, ha a megfigyelési időszak alatt az ügyfél migráció révén egy eltérő minősítési kategóriába, halmazba vagy modellbe, más minősítési rendszerbe vagy a tőkekövetelményszámítás eltérő megközelítésébe került át, vagy a hozzá tartozó hitelkötelezettséget a megfigyelési időszak alatt az intézmény eladta, leírta, egyéb módon lezárta vagy visszafizetése megtörtént. Az intézmény elemezze, hogy az ilyen migráció illetve a hitelkötelezettségek értékesítése torzítja-e a nemteljesítési arányt, és amennyiben igen, annak ellentételezésére vegyen figyelembe megfelelő korrekciót és adekvát konzervatív pótlékot.
77. Az adott esettől függetlenül az intézmény gondoskodjon arról, hogy az egyéves nemteljesítési arány kiszámítása során a számlálóban és nevezőben minden egyes nemteljesítő ügyfél még akkor is csak egyszer szerepeljen, ha az adott ügyfél a vonatkozó egyéves időszak alatt egynél többször mulasztott el teljesíteni.
78. Annak érdekében, hogy az intézmény a 80. bekezdés rendelkezéseit betartva megfelelő számítási megközelítést válasszon, legalább negyedévenként értékelje a múltbeli megfigyelési időszakon belül megfigyelt egyéves nemteljesítési arányokat.

5.3.3 A megfigyelt átlagos nemteljesítési arány kiszámítása

79. Az egyéves nemteljesítési arány megfigyelt átlagát („megfigyelt átlagos nemteljesítési arány”) az intézmény minden egyes minősítési kategóriára vagy halmazra valamint a vonatkozó PD-modell tárgyát képező kitettségtípusokra és a releváns kalibrációs szegmensekre vonatkozóan is ki kell számítani.
80. Az intézmény válasszon megfelelő megközelítést az átfedésben levő és az átfedés nélküli egyéves időintervallumokra alapuló megközelítések közül a megfigyelt átlagos nemteljesítési arány dokumentált elemzés alapján történő kiszámításához. Az elemzésnek legalább az alábbiakat tartalmaznia kell:
 - (a) a rövidtávú és a megszüntetett szerződések aránya miatt lehetséges, de a vonatkozó egyéves időszakokon belül nem megfigyelhető torzulások elemzését;

- (b) a számításokhoz konkrétan kiválasztott időpontokból esetlegesen adódó torzulások elemzését;
 - (c) az átfedésben levő egyéves időszakokat alkalmazó intézmény esetében az átfedésben levő időszak eltúlzott súlya miatt esetlegesen fellépő jelentő torzulás elemzését;
 - (d) a kiválasztott időpontokkal kapcsolatos szezonális hatásokból adódó esetleges jelentős torzulás elemzését.
81. A 79. és a 80. bekezdés értelmében az intézmény a megfigyelt átlagos nemteljesítési arányokat a 73. és a 76. bekezdés szerint kiszámított egyéves nemteljesítési arányok számtani átlagaként számítsa ki. A lakossági kitettségek kategóriájára vonatkozó PD-modellek esetében az intézmény a megfigyelt átlagos nemteljesítési arányt az egyéves nemteljesítési arányok súlyozott átlagaként számíthatja ki akkor, ha a múltbeli adatoknak nem tulajdonít azonos jelentőséget, mert a frissebb adatok a veszteség jobb előrejelzői, ahogy azt az 575/2013/EU rendelet 180(2) bekezdés e) pontja rögzíti.

5.3.4 Hosszú távú átlagos nemteljesítési arány

82. Az 575/2013/EU rendelet 180(1) h) és 180(2) e) pontjában hivatkozott múltbeli megfigyelési időszak meghatározása érdekében az intézmény a modell kalibrációjának időpontjában akkor vegye figyelembe az utolsó 5 évhez képesti további megfigyeléseit, és tulajdonítson nekik jelentőséget, ha ezekre a megfigyelésekre szükség van ahhoz, hogy a múltbeli megfigyelési időszak az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 49(3) bekezdésének megfelelően tükrözzék az adott kitettségtípus nemteljesítési arányai szórásának várható tartományát.
83. Annak értékelése érdekében, hogy a 82. bekezdésben hivatkozott múltbeli megfigyelési időszak milyen mértékben reprezentálja az egyéves nemteljesítési arány szórásának várható tartományát, az intézmény értékelje, hogy a múltbeli megfigyelési időszak reprezentatív kosarába jó és rossz évek egyaránt szerepelnek-e, és vegye figyelembe az alábbiakat:
- (a) az összes megfigyelt egyéves nemteljesítési arány változékonyságát;
 - (b) a múltbeli megfigyelési időszakban vizsgált kitettségtípusok szempontjából releváns gazdasági mutatók alapján azt, hogy az egyéves nemteljesítési arányok között szerepelnek-e rossz évek, vagy esetleg hiányoznak, illetve túlnyomó többségben vannak,
 - (c) a múltbeli megfigyelési időszakban a gazdasági, jogi és üzleti környezet jelentős változásait.
84. Ahol a 82. bekezdésben hivatkozott múltbeli megfigyelési időszak a nemteljesítési arányok szórásának várható tartománya szempontjából reprezentatív, az intézmény a hosszú távú átlagos nemteljesítési arányt az adott időszakban megfigyelt egyéves nemteljesítési arányokból átlagot képezve számítsa ki.

85. Ahol a 82. bekezdésben hivatkozott múltbeli megfigyelési időszak az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 49(4) bekezdésében említett nemteljesítési arányok szórásának várható tartománya szempontjából nem reprezentatív, az intézmény az alábbiakat alkalmazza:

- (a) ahol a múltbeli megfigyelési időszak rossz évet egyáltalán nem vagy nem elegendő számban tartalmaz, a megfigyelt egyéves nemteljesítési arányok átlagát a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány kiszámításához tanácsos korrigálni;
- (b) ahol a múltbeli megfigyelési időszakon belül a rossz évek felülreprezentáltak, a megfigyelt egyéves nemteljesítési arányok átlagát az intézmény a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány kiszámításához korrigálhatja abban az esetben, ha a 83(b) bekezdésben hivatkozott gazdasági mutatók és a rendelkezésre álló egyéves nemteljesítési arányok között erős korreláció áll fenn.

Az intézmény gondoskodjon arról, hogy az a) és b) pontban említett korrekciók után a korrigált hosszú távú átlagos nemteljesítési arány tükrözze a nemteljesítési arányok szórásának várható tartományát.

86. Abban a kivételes esetben, ahol a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány a 85. bekezdés alapján végrehajtott korrekciók folytán az összes megfigyelt egyéves nemteljesítési aránynál kisebb, az intézmény hasonlítsa össze a korrigált hosszú távú átlagos nemteljesítési arányait az alább felsoroltak közül a magasabb értékkel:

- (a) a legutolsó 5 évben megfigyelt egyéves nemteljesítési arányok átlaga;
- (b) az összes rendelkezésre álló megfigyelt egyéves nemteljesítési arány átlaga.

Az intézmény az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 49(4) b) pontjában és a 4.4. szakaszban rögzített követelménynek megfelelően indokolja a korrekció irányát és mértékét, s egyszersmind a figyelembe vett konzervatív pótlék adekvát voltát. Továbbá ahol a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány kisebb, mint az a) és a b) pontban bemutatott két érték közül a magasabb, az intézmény konkrétan határozza meg, hogy ez a két érték miért nem megfelelő.

5.3.5 Kalibráció a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány szerint

87. Az intézmény a megbízható kalibráció érdekében vezessen be olyan megbízható és jól meghatározott folyamatokat, amelyek az alábbi elemek mindegyikét tartalmazzák:

- (a) kvantitatív kalibrációs tesztek minősítési kategóriák vagy halmazok szerint;
- (b) kvantitatív kalibrációs tesztek a kalibrációs szegmensek szintjén;
- (c) kiegészítő kvalitatív elemzések, például szakértői vélemény a kapott ügyféleloszlás alakjáról, az egy kategóriába tartozó ügyfelek minimális számáról és az egyes kategóriákban vagy halmazokban az indokolatlan koncentráció elkerülése.

88. Az intézmény a PD-modell dokumentációjában tárolja és ismertesse az egyes kalibrációs szegmensekhez tartozó kalibrációs mintát. Az 575/2013/EU rendelet 180(1) a) illetve 180(2) a) pontjának teljesülése érdekében az intézmény találja meg a megfelelő egyensúlyt a kalibrációs mintának az alkalmazási portfólióval az ügyfelek és az ügyletek jellemzői szempontjából való összehasonlíthatósága illetve a között, hogy ez az 5.3.4. szakaszban hivatkozott nemteljesítési arányok szórásának várható tartományára nézve milyen mértékben reprezentatív.
89. Az intézmény a kalibráció lefolytatása előtt vegye figyelembe, hogy az ügyfeleknek a kategóriákba vagy halmazokba való besorolása közben történt-e felülbírálat, és csak ezután alkalmazzon konzervatív pótléket vagy alsó korlátot az 575/2013/EU rendelet 160(1) és 163(1) bekezdésében hivatkozott PD-becslésekre. Ahol a rangsorolás módszere vagy a felülbírálati szabályzat az idők során változott, az intézmény elemezze, hogy a változások milyen hatást gyakoroltak a felülbírálatok gyakoriságára és terjedelmére, és megfelelően vegye azokat figyelembe.
90. A rangsorolt ügyfeleket illetve kitettségeket az intézmény a kalibrációval párhuzamosan csoportosíthatja kategóriákba vagy halmazokba különösen ott, ahol az intézmény ezt a csoportosítást azoknak az intervallumoknak vagy pontszámoknak az azonosítása alapján végzi, amelyek a mester skála egy-egy kategóriájához előre beállított PD-szintet tükrözik.
91. Az adatok rendelkezésre állását, a modell és a portfólió szerkezetét és az üzleti igényeket figyelembe véve az intézmény válasszon olyan megfelelő módszert, amellyel a kalibrációt az alábbi elvek szerint le tudja folytatni:
- (a) az intézmény a kalibráció alább felsorolt típusai közül választhat:
- (i) az 575/2013/EU rendelet 180(1) a) vagy 180(2) a) pontja szerint lefolytatott kalibráció;
 - (ii) az 575/2013/EU rendelet 169(3) bekezdése és ugyanennek a rendeletnek a 180(1) a) vagy 180(2) a) pontja együttes alkalmazása alapján végzett kalibráció folytonos skála használata esetén;
- (b) olyan vállalattal, intézménnyel, központi kormányzattal és központi bankkal szemben fennálló kitettség és részvénykitettség esetében, ahol az intézmény az 575/2013/EU rendelet 155(3) bekezdésében rögzített PD/LGD megközelítést alkalmazza, az intézmény az alábbi kalibrációtípusok közül választhat:
- (i) külső hitelminősítő intézet (KHMI) vagy hasonló szervezet által az 575/2013/EU rendelet 180(1) f) pontjának megfelelően alkalmazott minősítési skála szerinti besoroláson alapuló kalibráció;
 - (ii) a nemteljesítést statisztikai alapon előrejelző modell esetén akkor, ha az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 4. bekezdésével összhangban az intézmény a PD-értékeket az 575/2013/EU rendelet 180(1) g)

pontja szerint egy adott kategóriába tartozó ügyfelek nemteljesítési valószínűségeinek egyszerű átlagaként becsli, a nemteljesítés valószínűségének vonatkozó becsléseihez tartozó kalibrációs szegmensek szintjén elvégzett kalibráció;

- (c) lakossági kitettségek esetén az intézmény az 575/2013/EU rendelet 180(2) b) és 180(2) d) pontjának megfelelően a teljes veszteség és az LGD értékek alapján választhat kalibrációt;
 - (d) vásárolt vállalati követelések esetén az intézmény az 575/2013/EU rendelet 180(1) b) és 180(1) c) pontjának megfelelően a várható veszteség és az LGD értékek alapján választhat kalibrációt.
92. A 91. bekezdésben hivatkozott PD-becslések meghatározása érdekében a kalibráció vegye figyelembe:
- (a) a kategória vagy halmaz szintű hosszú távú átlagos nemteljesítési arányt, és ebben az esetben az intézmény adjon meg további kalibrációs tesztek a vonatkozó kalibrációs szegmens szintjén; vagy
 - (b) a kalibrációs szegmens szintjén érvényes hosszú távú átlagos nemteljesítési arányt, és ebben az esetben az intézmény adjon meg további kalibrációs tesztek a kategóriák vagy halmazok szintjén illetve olyan szinten, amely a valószínűségi modell alkalmazásának megfelel, ha az 575/2013/EU rendelet 169(3) bekezdésének megfelelően az intézmény közvetlen PD-becsléseket alkalmaz.
93. Attól függetlenül, hogy az intézmény a 92. felsorolt megközelítések közül melyiket választja, értékelje, hogy a kiválasztott kalibrációs módszer az idő múlásával milyen lehetséges hatást fejt ki a PD-becslések viselkedésére.
94. Ha az intézmény a PD-becsléseket a 91(b) (i)) pontjában hivatkozott módszer szerint külső minősítési skála alapján végzett besorolással határozza meg, akkor a külső szervezet kategóriáinak megfelelően megfigyelt nemteljesítési arányokat az adott portfólió kategóriáihoz vagy halmazaihoz tartozó nemteljesítési arányok szórásának várható tartománya szempontjából reprezentatív idősorra alapozza.
95. Ha az intézmény a PD-becsléseit az 575/2013/EU rendelet 161(2) bekezdésének és 180(2) b) pontjának megfelelően veszteség becslésekből és LGD értékekből következteti ki, alkalmazzon olyan referenciaadat-halmazt, amely a 6.3.2.1. szakasz szerint meghatározott a múltbeli megfigyelési időszak alatt azonosított összes nemteljesítésen realizált veszteségeket és a veszteség releváns tényezőit is tartalmazza.
96. Annak érdekében, hogy a tőkekövetelmények kiszámításához az 575/2013/EU rendelet 169(3) bekezdésének megfelelően közvetlen PD-becsléseket használhasson, az intézmény mutassa be, hogy a gyakorlatban megfelelő mértékben teljesülnek a becslési módszert megalapozó valószínűségi modell elméleti feltételezései, és a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány

megmarad. Az intézmény konkrétan az adatokra és a reprezentatív jellegre vonatkozó összes követelményt teljesítse, így az 575/2013/EU rendelet 174. cikke c) pontjában rögzítetteket is, és a nemteljesítés meghatározását az 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerint alkalmazza. Az intézmény semmilyen körülmények között ne alkalmazzon folytonos PD-értékeket, és ne végezze el a nemteljesítési arányok simítását se az adathiány, az alacsony diszkriminációs képesség vagy a minősítési besorolási illetve a PD-becslési folyamat bármely egyéb hiányosságának kezelése vagy a tőkekövetelmények csökkentése érdekében.

97. Az intézmény az azonos PD-modellhez tartozó kitétségeket a szükséges számú kalibrációs szegmensre oszthatja fel ott, ahol ezeknek a kitétségeknek egy vagy több részhalmaza jelentősen eltérő kockázati szintet képvisel. Erre a célra az intézmény használjon releváns szegmentációs tényezőket, a kalibrációs szegmensek használatát és terjedelmét pedig indokolja és dokumentálja.

98. A pontozásos módszert alkalmazó intézmény gondoskodjon az alábbiakról:

(a) ahol a pontozás módszere változik, az intézmény vizsgálja meg, hogy nem szükséges-e az ügyfelek és a kitétségek pontszámait az eredeti adathalmaz alapján inkább átszámolni, semmint a azokat a pontszámokat alkalmazni, amelyeket az intézmény a pontozási módszer korábbi változatai szerint kalkulált, illetve ahol az ilyen újraszámolásra nincs lehetőség, az intézmény értékelje az esetleges hatásokat, és ezeket a PD-becslésekre vonatkozó konzervatív pótlék megfelelő növelésével vegye figyelembe;

(b) azokban az esetekben, amelyek az 575/2013/EU rendelet 180(1) bekezdés g) pontjának hatálya alá tartoznak, az egyedi PD-becslések egyszerű átlagából kikövetkeztetett PD-becslések a vonatkozó kategóriák esetében megfelelőek, amennyiben az intézmény ezekre a becslésekre vonatkozóan kalibrációs tesztek folytat le a nemteljesítési arányok szórásának várható tartománya szempontjából reprezentatív egyéves nemteljesítési arányok alapján.

99. A kalibráció az ügyfeleknek vagy a kitétségeknek a kalibrációs szegmensen belüli rangsorát ne befolyásolja, ez csupán az egyes kategóriákon vagy halmazokon belül történhet meg.

6 LGD-becslés

6.1 Az LGD-becslésre vonatkozó általános követelmények

6.1.1 Az LGD becslésének módszerei

100. Az az intézmény, amely az 575/2013/EU rendelet 143(2) bekezdése alapján engedélyt kapott arra, hogy a saját LGD-becsléseit alkalmazza, hozzá kellene rendelnie egy LGD becslést valamennyi teljesítő kitettséghez, valamint nemteljesítő kitettségek LGD becslését és várható veszteség legjobb becslését valamennyi nemteljesítő kitettséghez az 575/2013/EU rendelet 172. és 173. cikke szerint engedélyezett minősítési rendszer alkalmazása alapján. Az LGD-becslésnél az intézménynek minden egyes nemteljesítést különálló nemteljesítési megfigyelésként kellene kezelnie, kivéve azt az esetet, amikor egyetlen ügylettel kapcsolatosan több olyan egymástól független nemteljesítést is megállapít, amely nem elégíti ki a 1. bekezdésben rögzített feltételeket.
101. Az LGD becslésnél, az egy ügyletkezeléshez kapcsolódó nemteljesítések vonatkozásában, ahol a kitettség teljesítő státuszba való visszatorolódásának időpontja és a nemteljesítés megállapítása között kevesebb, mint kilenc hónap telik el, akkor az intézmény az ilyen kitettséget a nemteljesítés első előfordulásának pillanata óta folyamatosan nemteljesítő kitettségként kezelje. Az intézmény meghatározhat kilenc hónapnál hosszabb időszakot is, amelyen belül két egymást követő nemteljesítést egyetlen nemteljesítésként értelmez az LGD-becslés szempontjából, ha ez az eljárás az adott kitettségtípus esetében adekvát, és kifejezi a nemteljesítési tapasztalat gazdasági értelmét.
102. Az intézmény a saját LGD értékeit a saját nemteljesítő kitettségeinek historikus adataiból származtatott veszteség és megtérülés tapasztalatai alapján becsülje. Az intézmény a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó saját múltbeli adatait külső adatokkal egészítheti ki. Konkrétan az intézmény ne kizárólag a pénzügyi eszközök, többek között például a piacképes hitelek, kötvények vagy hitel-nemteljesítési eszközök piaci árfolyamából vezesse le az LGD-becsléseit, az ilyen információkkal azonban a saját múltbeli adatait kiegészítheti.
103. Ha az intézmény a lakossági kitettségek és a vásárolt vállalati követelések esetében az LGD-becsléseket az 575/2013/EU rendelet 161(2) bekezdése és 181(2) a) pontja alapján a realizált veszteségekből és a PD-értékek megfelelő becsléseiből vezeti le, gondoskodjon az alábbiakról:
- (a) a teljes veszteség becslésének folyamata feleljen meg az 575/2013/EU rendelet 179. cikkében rögzített feltételeknek, a kapott eredmény legyen összeegyeztethető a hivatkozott rendelet 181(1) a) pontjában meghatározott LGD koncepcióval valamint a 6. fejezetben rögzített követelményekkel, különös tekintettel a 6.3.1. szakaszban meghatározott gazdasági veszteség koncepciójára;

- (b) a PD-becslés folyamata feleljen meg az 575/2013/EU rendelet 179. és 180. cikkében és az 5. fejezetben rögzített követelményeknek.
104. Egy LGD-modell számos eltérő módszert tartalmazhat, különösen a biztosítékok különböző típusait illetően, amelyek együttes figyelembevételével alakul ki egy-egy ügylet LGD értéke.
105. Az intézmény legyen képes bemutatni azt, hogy az LGD-becsléshez kiválasztott módszerei a saját tevékenysége és az érintett kivettség típusok szempontjából megfelelőnek minősülnek, továbbá legyen képes e módszerek elméleti feltételezéseit is indokolni. Az LGD-becsléshez használt módszerek legyenek konzisztensek különösen az intézmény által elfogadott behajtási és megtérülési politikával, vegyék figyelembe a megtérülés lehetséges forgatókönyveit, valamint a vonatkozó joghatóságok jogi környezetének esetleges eltéréseit.
106. Az intézmény által az LGD-becslés során alkalmazott módszerek, a módszereket megalapozó feltételezések, a downturn hatás intézményi megfontolása, a használt adatsorok hossza, a konzervatív pótlék, a szakértői vélemények és adott esetben a kiválasztott kockázati tényezők legyenek adekvátak azoknak a kivettség típusoknak szempontjából, amelyekre nézve az intézmény alkalmazza azokat.

6.1.2 Az LGD-becslés adatigénye

107. Az LGD-becsléshez az intézmény az alább felsorolt összes elemre kiterjedő referenciaadathalmazt használjon:
- (a) a 6.3.2.1. szakasz szerint meghatározott múltbeli megfigyelési időszak alatt azonosított összes nemteljesítés;
- (b) a 6.3.1. szakasz megfelelő realizált LGD értékek kalkulációjához szükséges összes adat;
- (c) olyan releváns faktorok, amelyek szerint a nemteljesítő kivettségeket és a veszteség releváns tényezőit értelmes módokon lehet csoportosítani, ideértve ezeknek a nemteljesítés pillanatában fennálló illetve, amennyiben rendelkezésre áll, a nemteljesítést megelőző legalább egy éven belüli értékeit.
108. Az intézmény a referenciaadathalmazt terjessze ki a megtérülési folyamatok eredményeire vonatkozó információkkal, ideértve az összes egyedi nemteljesítő kivettségéből megtérült összeget és ennek költségét. Ennek érdekében az intézmény vegye fel:
- (a) az LGD-becslés referencia dátumáig lezáratlan megtérülési folyamatok eredményeire vonatkozó információkat;
- (b) a megtérülési folyamatok portfólió szintű eredményeire vonatkozó információkat ott, ahol az információ ilyen szempontból való összesítése indokolt, így különösen közvetett költségek és hitelkötelezettségek portfóliós értékesítése esetében.

(c) az LGD értékek becsléséhez használt külső vagy pool-ozott adatokra vonatkozó információkat.

109. A referenciaadat-halmaznak legalább a következő információkat tartalmaznia kell:

(a) az ügyfelekkel, az ügyletekkel és az intézménnyel kapcsolatos kockázati jellemzőket és azokat a 121. bekezdésben hivatkozott külső tényezőket, amelyek a 122. bekezdésben meghatározottak szerint a releváns referencia napokon lehetséges kockázati tényezőnek minősülnek;

(b) a nemteljesítés időpillanatát (dátumát);

(c) a nemteljesítést kiváltó összes tényezőt, ideértve a késedelmes és a várhatóan nem teljesítő eseteket, akár a nemteljesítés azonosítása után; a kényszerű átstrukturálás hatálya alá eső kitettségek esetében azt a nemteljesítés meghatározásáról szóló EBH iránymutatások szerint kalkulált összeget, amellyel a pénzügyi kötelezettség csökkent;

(d) a kitettség kintlévőségének összegét a nemteljesítés pillanatában, a tőkével, kamatokkal és díjakkal együtt;

(e) a nemteljesítés utáni további lehívások összegét és idejét;

(f) a leírások összegét és idejét;

(g) a kitettséghez tartozó biztosítékok értékét és adott esetben az értékelés típusát (például az 575/2013/EU rendelet 4(1) bekezdése 74. és 76. pontjában meghatározott jelzálog hitelbiztosítéki érték vagy piaci érték), az értékelés napját, annak megjelölését, hogy a biztosíték értékesítése megtörtént, és az eladási árat;

(h) információt arról, hogy létezik-e bármilyen függőség az ügyfél kockázata és a biztosíték illetve a biztosítéknyújtó kockázata között;

(i) az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet típusait, összegeit és lejáratait, ideértve a fedezetnyújtó megjelölését és hitelminőségét;

(j) a megtérülések összegét, idejét és forrását;

(k) a megtérülési folyamatokkal kapcsolatos közvetlen költségek összegét, idejét és forrását;

(l) a megtérülési folyamat megszűnési típusának egyértelmű azonosítását;

(m) adott esetben az alábbi két vagy több elem devizaneme között fennálló eltéréseket: az intézmény által a pénzügyi beszámolókhöz használt pénznem, az alapkövetelés, bármely előre rendelkezésre bocsátott és előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet és az ügyfél eszközeinek likvidálásából származó bármely cash-flow;

(n) a realizált veszteség összege.

110. Az 575/2013/EU rendelet 229(1) bekezdésének megfelelően az intézmény az ingatlan-biztosíték értékelésére különböző módszereket alkalmazhat, ideértve a hivatkozott rendelet 4(1) bekezdése 74. és 76. pontjában meghatározott jelzálog hitelbiztosítéki érték és piaci értéket. Az az intézmény, amely egy adott minősítési rendszer alkalmazási körébe tartozó kitettségek fedezetéül felajánlott ingatlan-biztosítékok értékelésére eltérő megközelítéseket vesz igénybe, az értékelés típusára vonatkozó információkat gyűjtse össze, és tárolja a referenciaadat-halmazban, majd ezt az információt használja fel következetesen az LGD becslése és az LGD-becslések alkalmazása során.
111. Ha az intézmény az LGD-becsléseit az 575/2013/EU rendelet 161(2) bekezdésének és 181(2) a) pontjának megfelelően a realizált veszteségekből és a megfelelően becsült PD értékekből származtatja, alkalmazzon olyan referenciaadat-halmazt, amely tartalmazza a historikus megfigyelési időszak során azonosított összes nemteljesítésen realizált veszteségeket összhangban a 6.3.2.1. szakasszal, és a veszteség releváns tényezőit is.
112. Ha az intézmény összesített információkat gyűjt és tárol, dolgozzon ki megfelelő módszert arra, hogyan rendeli a megtérüléseket és a költségeket egyedi nemteljesítő kitettséghez, és ezt a módszert a kitettségekre nézve az idők folyamán következetesen alkalmazza. Az intézmény minden esetben igazolja, hogy a megtérülések és költségek hozzárendelésének folyamata effektív, és nem okoz torzulásokat az LGD értékek becslésében.
113. Az intézmény mutassa be, hogy adatbázisában gyűjti, és ott tárolja a közvetlen és a közvetett költségek kalkulációjához szükséges összes információt. Az intézmény az összes lényeges közvetett költséget a megfelelő kitettségre terhelje. Ez a költségallokációs folyamat ugyanazonokon az elveken és technikákon alapuljon, amelyeket az intézmény a saját költségelszámolási rendszerében használ. A közvetett költségek terheléséhez az intézmény a kitettségek súlyozott átlagára alapuló módszert is használhat, de igénybe vehet a nemteljesítő ügyfelek és ügyletek populációjának reprezentatív mintájára épülő statisztikai módszert is.
114. Az intézmény tegye meg az indokolt lépéseket a cash-flow forrásának átszervezésére és annak érdekében, hogy azokat megfelelően tudja a realizált biztosítékhoz vagy az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezethez hozzárendelni. Ahol a pénzáram forrása nem azonosítható, az intézmény határozzon meg egyértelmű szabályzatot az ilyen megtérülésből származó pénzáramok kezelésére és allokációjára, azonban ez ne okozzon torzulásokat az LGD értékek becslésében.

6.1.3 Megtérülés biztosítékból

115. Az intézmény az alább felsorolt összes esetet biztosítékból származó megtérülésként ismerje el:
- (a) a biztosítékot az ügyfél eladja, és az eladási ár a nemteljesítő hitelkötelezettségből kintlévő összeg maradéktalan vagy részleges fedezésére lett fordítva;

- (b) a biztosítékot az intézmény vagy az anyavállalat vagy annak bármely leányvállalata az intézmény nevében átveszi vagy eladja;
 - (c) a biztosítékot a vonatkozó jogi kereteknek megfelelően az ingatlan bíróság által elrendelt nyilvános árverésén vagy hasonló eljárásban értékesítik;
 - (d) a hitelkötelezettséget a biztosítékkal együtt értékesítik, és a hitelkötelezettség eladási ára a létező biztosítékot is tartalmazta;
 - (e) lízing esetében a lízingtárgyat az intézmény értékesíti;
 - (f) a biztosíték realizálása az adott joghatóság jogi keretei között megengedett egyéb módon történik meg.
116. A 115. bekezdés (b) pontja értelmében az intézmény átvételi értéként azt az értéket adja meg, amellyel a biztosíték átvételének következtében az ügyfél hitelkötelezettségét csökkentette, és amelyen az átvett biztosíték az intézmény mérlegének eszközoldalán szerepelt. Ahol ezek az értékek eltérnek egymástól, az intézmény a két érték közül az alacsonyabbat vegye átvételi értéként figyelembe. Az átvételi érték az átvétel napjával megtérülési értéknek tekintendő, amelyet a 6.3.1. szakasznak megfelelően kell a gazdasági veszteség és a realizált LGD kalkulációjába beállítani.
117. Az intézmény vegye figyelembe, hogy az átvételi érték pontosan, a biztosítékok kezelésére, a jogbiztonságra és a kockázatkezelésre vonatkozóan megállapított belső követelményeknek megfelelően fejezi-e ki az átvett biztosíték értékét. Ahol az átvett biztosíték a Bizottság (EU) 2015/61 felhatalmazáson alapuló rendeletének 10. cikkében meghatározott, jó minőségű, 1. szintű likvid eszköznek minősül, az intézmény a biztosíték piaci értékét az átvétel napjától közvetlenül, mint realizált megtérülést veheti figyelembe. Az intézmény az átvételi értékből minden egyéb esetben vonjon le megfelelő mértékű összeget, és az átvételi értéket e megfelelő levonás utáni összegben szerepeltesse a gazdasági veszteség kalkulációjában. Az intézmény a levonás összegének becsléséhez az alábbi összes tényezőt vegye figyelembe:
- (a) a levonás az átvétel időpillanatára vonatkozóan fejezze ki a biztosíték értékelésének esetleges hibáit figyelembe véve az átvétel időpillanatában rendelkezésre álló értékelés típusát, az értékelés lefolytatásának napját és azt, hogy a piacon az adott eszköztípusra nézve mekkora a likviditás;
 - (b) a levonás mértékének becslése során az intézmény abból a feltételezésből induljon ki, hogy az átvett biztosítékot el kívánja adni egy harmadik félnek, ezért tükrözze az értékesítés során elérhető árat, az értékesítés költségeit és az értékesítés és az átvétel pillanata közötti időszakban érvényesülő diszkonthatást tekintettel arra, hogy a piacon az adott eszköztípusra nézve mekkora a likviditás;
 - (c) ahol a hasonló típusú biztosítékok lefoglalására és azt követő értékesítésére vonatkozóan megfigyelések állnak rendelkezésre, az intézmény a levonást ezekre a megfigyelésekre

alapozva becsülje, és rendszeresen végezzen utólagos tesztelést; erre a célra az intézmény az összes alábbi elemet vegye figyelembe:

- (i) az átvételi érték és az eladási ár különbségét különösen olyan esetben, ahol az átvétel és az értékesítés időpillanata között a piaci és a gazdasági feltételek nem változtak jelentősen;
 - (ii) az eszközzel kapcsolatosan az átvétel és az értékesítés időpillanata között felmerülő bevételeket és költségeket;
 - (iii) a diszkonthatásokat;
 - (iv) azt, hogy az intézmény a biztosítékot az azonnali értékes szándékával vette-e át, vagy ettől eltérő stratégiát fogadott el.
- (d) ahol a hasonló típusú biztosítékok átvételére és azt követő értékesítésére vonatkozóan megfigyelések nem állnak rendelkezésre, az intézmény a levonást eseti értékelést végezve becsülje, melynek során elemezze az aktuális piaci és gazdasági feltételeket is;
- (e) minél kevesebb adattal rendelkezik az intézmény a korábbi átvételekről, és minél kevesebb a piacon a likviditás az adott eszköztípusra nézve, annál nagyobb lesz a kapott becslés bizonytalansága, amelyet tanácsos a 4.4.3. szakaszban megfelelően a konzervatív pótlékkal adekvát módon kifejezni.
118. A biztosíték átvételét az intézmény minden esetben az átvétel időpillanatától fogva ismerje el, és ez ne akadályozza az intézményt a megtérülési folyamat 155. bekezdés szerinti lezárásának végrehajtásában.
119. Ha az intézmény a 115. bekezdés (d) pontjának megfelelően hitelkötelezettséget értékesít, azt minden esetben az alkalmazott módszertannak megfelelően szerepeltesse az LGD-becslésben az alábbi összes feltétel figyelembe vétele mellett:
- (a) ahol az intézmény a megtérülési folyamatának részeként rendszeresen értékesít hitelkötelezettségeket, az eladás tárgyát képző hitelkötelezettségekkel kapcsolatos megfigyeléseket megfelelően tükrözze a modellfejlesztés során.
 - (b) ahol az intézmény a megtérülési folyamatának részeként nem értékesít rendszeresen hitelkötelezettségeket, és az ár biztosítékkal kapcsolatos részének az allokációja túl nagy terhet jelent, vagy túl megbízhatatlan lenne, az intézmény úgy is dönthet, hogy ezeket a megfigyeléseket a modellfejlesztés során nem veszi figyelembe;
 - (c) az intézmény a fedezett hitelkötelezettségek értékesítéséből befolyó megtérülést ne, illetve csak akkor kezelje biztosíték alkalmazása nélkül realizált megtérülésként, ha igazolni tudja, hogy a biztosítékokkal kapcsolatos megtérülések immateriálisak;

(d) a hosszú távú átlagos LGD kalkulációjába az intézmény minden esetben vegye fel az összes megfigyelést, így a hitelkötelezettségek értékesítésére vonatkozóakat is.

120. Az intézmény a 115. bekezdés (f) pontjának megfelelően a biztosítékok realizálásának bármely egyéb formáját is meghatározhatja és elismerheti, amennyiben az általa használt biztosítéktípusok szempontjából adekvát, és a vonatkozó jogi keretek között elismerhető. A biztosíték realizálás ilyen egyéb formáinak elismerése során az intézmény vegye figyelembe azt a tényt, hogy a biztosítéknak különböző formái lehetnek, és ugyanahhoz az eszközhöz a biztosítékok különböző formái kapcsolódhatnak. Ahol ugyanahhoz az eszközre a biztosíték különböző formái vonatkoznak, ám az egyik biztosíték realizálása nem csökkenti a másik értékét, az intézmény az LGD-beclés során tekintse ezeket különálló biztosítékoknak. Konkrétan, az intézmény külön ismerje el a biztosítékoknak az eszköz átvételére vagy értékesítésére jogot biztosító formáját (pl. jelzálog) illetve azt a biztosítéki formát, amely alapján az eszközből származó pénzáramok behajtására válik jogosulttá (pl. bérlet vagy díjbevétele átengedése).

6.2 Modellfejlesztés az LGD-beclés során

6.2.1 Kockázati tényezők

121. Az intézmény azonosítsa és elemezze az egyedi körülmények és a minősítési rendszer tárgyát képező kitettségek típusának jellemzői szempontjából releváns kockázati tényezőket. Az intézmény elemzése különösen az alábbi lehetséges kockázati tényezőkre terjedjen ki:

(a) az ügyletekkel kapcsolatos kockázati jellemzők, ideértve a termék típusát, a biztosíték típusát, a biztosíték földrajzi helyét, az előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetet, a kielégítési sorrendben betöltött helyet, a hitelfedezeti arányt, a kitettség méretét, a szezonalitást és a megtérülési eljárásokat;

(b) az ügyfelekkel kapcsolatos kockázati jellemzők, ideértve adott esetben a méretet, a tőkeszerkezetet, a földrajzi térséget, az iparágat és a tevékenységi kört;

(c) az intézménnyel kapcsolatos tényezők, ideértve a belső szervezetet és a belső irányítást, az olyan fontos eseményeket, mint például a fúzió, és a csoporton belül a megtérülésre szakosodott konkrét szervezeteket;

(d) a külső tényezőket, ideértve a kamatlábat, a jogi környezetet és a megtérülési folyamat várható időtartamát befolyásoló egyéb tényezőket.

122. Az intézmény ne csak a nemteljesítés pillanatában, hanem legalább egy évvel a nemteljesítés előtt elemezze a kockázati tényezőket. Egy-egy kockázati tényező esetében olyan referenciadátumot alkalmazzon, amely a kockázati tényezőnek a nemteljesítést megelőző egyéves időszakon belüli megvalósulásai szempontjából reprezentatív. Amikor a megfelelő referenciadátumot a kockázati tényezőhöz kiválasztja, vegye figyelembe annak időbeli volatilitását. Az intézmény ugyanezeket a gyakorlati megoldásokat alkalmazza a biztosítékok

értékelésének referenciadátumára nézve is; a biztosíték referencianapi értéke ne tükrözze azt a hatást, amelyet a kitettség hitelminőségének csökkenése rövid idővel a nemteljesítés előtt fejt ki.

123. Az intézmény az LGD-becslésben alkalmazott kockázati tényezőket ugyanúgy határozza meg illetve kalkulálja, ahogy azt az LGD-becslés során teszi.

6.2.2 A biztosítékok elismerhetősége

124. Az 575/2013/EU rendelet 170. cikke és a 181(1) bekezdés f) pontja értelmében az intézmény az LGD-becsléseiben minden olyan biztosítéktípust figyelembe vehet, amelyhez a hivatkozott rendelet harmadik részének II. címében a 4. fejezet 3. szakaszával összhangban kidolgozta a biztosíték kezelésével, a jogbiztonsággal és a kockázatkezeléssel kapcsolatos belső követelményeit. Ha egy biztosítéktípust az adott rendelet harmadik részének II. címében a 4. fejezet 3. szakasza nem rögzít, azt az intézmény akkor alkalmazhatja LGD-becsléseiben, ha a biztosítékok értékelésének belső követelményeire és jogbiztonságára vonatkozó szabályzatai és eljárásai a vonatkozó biztosítéktípusra nézve megfelelőek.

125. Amennyiben az LGD-becslés előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek meglétét is figyelembe veszi, az intézmény határozza meg, hogy milyen kritériumok és módszerek szerint fogja az LGD-becsléseiben a fedezeteket olyan garanciák és hitelderivatívák formájában szerepeltetni, amelyek megfelelnek az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 60. cikkében rögzített kritériumoknak.

126. Az intézmény az LGD-modell alkalmazási körében használt biztosítékok összes főbb típusára vonatkozó információkat kockázati tényezőként vagy szegmentálási kritériumként vegye figyelembe. Az intézmény belső szabályzataiban világosan határozza meg, hogy a minősítési rendszer tárgyát képező kitettségek típusához milyen főbb és egyéb típusú fedezeteket alkalmaz, és amennyiben az LGD-becsléseiben a biztosíték meglétét figyelembe veszi, gondoskodjon arról, hogy az adott típusú biztosítékok kezelésére vonatkozó belső szabályzatai feleljenek meg az 575/2013/EU rendelet 181(1) f) pontjában rögzített követelménynek. Az intézmény olyan módon határozza meg a biztosítékok főbb típusait, hogy a fennmaradó biztosítéktípusokból származó pénzáramok jelentősen ne torzítsák a biztosítékok felhasználása nélkül realizált megtérülések becslését.

127. Az LGD-becslésben kockázati tényezőként nem szerepelhet olyan biztosíték, amely az 575/2013/EU rendelet 181(1) f) pontjában rögzített követelménynek nem felel meg, és az ilyen biztosítékokból származó pénzáramokat az intézmény úgy kezelje, mintha azok biztosíték nélkül folytak volna be. Attól függetlenül, hogy a biztosítékokat az LGD-becslésben az intézmény így kezeli, gyűjtsön adatokat az e biztosítékokhoz tartozó pénzáramok forrásáról, és azokat a biztosítékokhoz tartozó pénzáramként allokálja. Az intézmény rendszeresen monitorozza ezeknek a pénzáramoknak a szintjét, illetve a releváns biztosítéktípusok igénybevételének mértékét. Szükség esetén az intézmény hajtson végre megfelelő korrekciókat, nehogy az LGD-becslésekben torzulások jöjjenek létre.

6.2.3 A biztosítékok figyelembe vétele az LGD-becslésben

128. Az LGD-becsléshez az intézmény csoportot képezhet a megtérülés szerkezete szempontjából homogén biztosítéktípusokból figyelembe véve e biztosítéktípusok esetében mind a behajtási folyamat átlagos idejét, mind a megtérülési arányokat.
129. Az intézmény által a biztosítékok hatásának az LGD-becslésben való szerepeltetésére kidolgozott megközelítés feleljen meg az összes itt felsorolt feltételnek:
- (a) az intézménynek el kellene kerülnie a megtérülések becslésénél az olyan torzításokat, amelyek a biztosítékok realizálásához kapcsolódó pénzáramokból származnak, anélkül, hogy a fedezetek ténylegesen felhasználásra kerülnének és fordítva;
 - (b) ahol az intézmény a biztosítékok bizonyos típusaira külön becsli a megtérülési arányokat, elkerülendő torzulást okozhat, ha becslési mintába olyan megfigyeléseket vesz bele, ahol a kitettséget a biztosíték értékének csak egy része fedezte. Ezért az intézmény az ésszerűség határain belül tegyen meg mindent a biztosíték teljes értékére és teljes eladási árára vonatkozó adatok beszerzése érdekében, és ezt az információt, amennyiben rendelkezésre áll, állítsa be a becslésbe;
 - (c) ahol az intézmény a biztosítékok bizonyos típusaira külön becsli a megtérülési arányokat, ismerje el és ebbe a becslésbe külön-külön is állítsa be az adott típusú biztosítékok behajtásával kapcsolatos közvetlen költségeket;
 - (d) ahol az intézmény a biztosítékok bizonyos típusára külön becsli a megtérülési arányokat, ebbe a becslésbe állítsa be az egyedi biztosítéktípusból realizált összes megtérülést abban az esetben, ha a biztosíték realizálása befejeződött, de a megtérülés teljes folyamata még nem zárult le;
 - (e) ahol ugyanaz a biztosíték több kitettséget is fedez, az intézmény határozza meg az allokáció megfelelő módszerét, nehogy a biztosítékokat többször is figyelembe vegye; az allokáció módszere legyen összeegyeztethető az LGD-becsléssel, az LGD-becslések alkalmazásával és a számvitel céljára használt módszerrel;
 - (f) a becslések ne épüljenek kizárólag a biztosíték becsült piaci értékére, hanem vegyék figyelembe a múltbeli likvidálások realizált megtérüléseit és azt is, hogy az intézmény esetleg nem lesz képes a biztosíték feletti kontrollt átvenni, és a biztosítékot likvidálni. Ehhez az intézmény vegye figyelembe a becslés során azokat a múltbeli megfigyeléseket, amelyek esetében a biztosítékot nem lehetett realizálni vagy a megtérülési folyamat a vártnál hosszabbra sikeredett, mert az intézmény a biztosíték feletti kontrollt gyakorolni, illetve a biztosítékot likvidálni képtelen volt, erre csak nehézségek árán volt képes. Ahol az intézmény a biztosítékok bizonyos típusával kapcsolatos megtérülési arányokat becsli, vegye figyelembe, hogy mennyi idő telt el a nemteljesítés időpillanata és azon időpont között, amikor az ilyen típusú biztosítékok behajtásából származó pénzáramok beérkeztek,

és a becslésbe állítsa be azokat a megfigyeléseket, ahol a biztosíték realizálása elmaradt, mert az intézmény képtelen volt a biztosíték feletti kontrollt gyakorolni;

- (g) a becslésekben az intézmény vegye figyelembe, hogy a biztosíték értéke az LGD-becslés és a megtérülés későbbi időpontja között csökkenhet, különösen a piaci körülmények változása, a biztosíték állapota és kora, és adott esetben akár a devizaárfolyamok ingadozása miatt. Ahol az intézmény a biztosítéki érték csökkenését tapasztalja, és az ilyen csökkenéseket a megfigyelt megtérülések már tükrözik, az LGD-becsléseket az ilyen megfigyelések alapján nem szükséges ismételt korrigálni. Ahol a múltbeli megfigyelések nem fejezik ki a biztosítékok esetleges értékcsökkenését, illetve ahol az intézmény további, esetleg még súlyosabb csökkenéseket prognosztizál, akkor ezeket a csökkenéseket az előretékintő elvárások alapján kialakított megfelelő korrekciókat alkalmazva állítsa be az LGD-becslések számszerűsítésébe. Ugyanakkor viszont az LGD-becsléseket nem tanácsos a biztosítéki érték esetleges növekedésének figyelembe vétele érdekében korrigálni.
- (h) az intézmény a becslésekben konzervatív szempontból vegye figyelembe, hogy milyen mértékű a függőség az ügyfél kockázata és a biztosíték értékcsökkenésének kockázata valamint a biztosíték likvidálásának költsége között.

6.2.4 Az ügyletkategóriák illetve halmazok homogenitása

130. Az intézmény az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 38. cikkének teljesítése érdekében a referenciaadat-halmazba felvett adatok alapján értékelje az azonos kategóriába vagy halmazba besorolt kivettségek homogenitását, és fordítson különös figyelmet arra, hogy a meghatározott kategóriákon belül az egyes kategóriák a veszteség jellemzői szempontjából elég homogének legyenek.

6.3 LGD-kalibráció

6.3.1 A gazdasági veszteség és a realizált LGD kiszámítása

6.3.1.1 A gazdasági veszteség és a realizált LGD meghatározása

131. Az 575/2013/EU rendelet 181(1) a) pontja értelmében az LGD értékek becsléséhez az intézmény a hivatkozott rendelet 4(1) bekezdésének 55. pontja szerint a nemteljesítés időpontjára vonatkoztatva a gazdasági veszteség és a hitelkötelezettség kintlévőségének hányadosaként számítsa ki minden egyes kivettség realizált LGD-értékét, a számításban figyelembe véve a tőke, a kamat és a díj összegét.
132. A 131. bekezdés értelmében az intézmény az alábbiak különbsége alapján számítsa ki az eszközön (azaz a nemteljesítő ügyleten) realizált és az 575/2013/EU rendelet 5. cikkének 2. pontjában meghatározott gazdasági veszteséget:
- (a) a hitelkötelezettségnek a nemteljesítés időpontjában fennálló, tőkét, kamatokat és díjakat egyaránt tartalmazó, az adott eszközzel kapcsolatos behajtás lényeges közvetlen és

közvetett költségeivel növelt, a nemteljesítés időpillanatára diszkontált kintlévősége, a 140. bekezdés sérelme nélkül; és

(b) a nemteljesítés időpillanata után realizált, a nemteljesítés időpillanatára diszkontált összes megtérülés.

133. Az intézmény a kitettségen realizált gazdasági veszteség 132. bekezdésnek megfelelő kiszámításához vegye figyelembe az összes realizált megtérülést, beleértve az ismeretlen forrásból származó megtérüléseket és azokat is, amelyek olyan biztosítékból származnak, amely nem felel meg az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés f) pontjában rögzített követelménynek.

134. Ahol egy nemteljesítési eseménnyel kapcsolatosan a kitettség egy részét a nemteljesítés időpontjában vagy azt megelőzően az intézmény elengedte vagy leírta, és az elengedett vagy leírt összeget a hitelkötelezettség a nemteljesítés időpillanatában már nem tartalmazza, a kitettség elengedett vagy leírt összegét az intézmény adja hozzá a nemteljesítés időpillanatában fennálló hitelkötelezettség összegéhez, amikor a realizált LGD számlálójában a 132. bekezdés szerint kiszámítja a gazdasági veszteséget, és akkor is, amikor annak nevezőjében a hitelkötelezettség kintlévőségét számítja ki.

135. A teljesítő állapotba visszatérő kitettségek esetében az intézmény ugyanúgy számolja ki a gazdasági veszteséget, mint az összes többi nemteljesítő kitettségénél azzal az eltéréssel, hogy a számításhoz adja hozzá a többletként behajtott pénzáramot, mintha az ügyfél a kintlévőséggel azonos összegű, tőkét, kamatot és díjat is tartalmazó fizetést teljesített volna a teljesítő állapotba való visszatérés időpontjában („mesterséges pénzáram”). Az intézmény az összes megfigyelt pénzáram diszkontálásával azonos módon diszkontálja a mesterséges pénzáramot a nemteljesítés időpontjára. Ahol a kitettség megfelel a 1. bekezdésben rögzített kritériumoknak, a realizált LGD értékét az intézmény az első nemteljesítési esemény napjára vonatkoztatva számolja ki figyelembe véve az első nemteljesítési esemény után megfigyelt összes pénzáramot, beleértve azokat is, amelyeket az intézmény az első és a második nemteljesítő állapot közötti időszakban figyel meg, de mesterséges pénzáramot ezekhez ne adjon hozzá.

136. Ahol az intézmény a korábban nemteljesítő ügyletek helyett az átstrukturálás részeként vagy technikai okokból új ügyleteket nyit, az eredeti nemteljesítő ügyletek alapján számolja ki a realizált LGD-értékeket. Ennek érdekében az intézmény rendelkezzen olyan megbízható mechanizmussal, amellyel a megfigyelt költségeket, megtérüléseket és a további esetleges lehívásokat az eredeti ügyletekhez tudja rendelni.

6.3.1.2 A díjak, a kamatok és a további lehívások kezelése a nemteljesítés után

137. Az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdésének i) pontja értelmében az intézmény a realizált LGD érték kiszámítása során vegye figyelembe az intézmény kimutatásában a nemteljesítés időpillanata előtt tőkésített fizetési késedelmek díjait, és ehhez állítsa be ezeket a hitelkötelezettségnek a nemteljesítés időpillanatában fennálló kintlévőségébe a realizált LGD nevezőjében és számlálójában. Amennyiben a díjakat kiterjesztették az ügyfélre az

intézménynél felmerült közvetlen költségek megtérítése érdekében, és ezek a költségek már szerepelnek a gazdasági veszteség kiszámításánál, az intézményeknek nem szabad hozzáadni ezeket az összegeket a gazdasági veszteséghez vagy a kintlevőség összegéhez. A nemteljesítés időpillanata után tőkésített díjjal az intézmény ne növelje se a gazdasági veszteséget, se a nemteljesítés időpillanatában kintlévő összeget. Ugyanakkor a gazdasági veszteség kiszámítása során állítson be a kalkulációba minden megtérülést, beleértve a nemteljesítés után tőkésített díjakkal kapcsolatos megtérüléseket is.

138. Az intézmény a 137. bekezdésben meghatározott módon kezelje a bevételkimutatásában a nemteljesítés időpillanata előtt és után tőkésített kamatokat.
139. Ha az intézmény az 575/2013/EU rendelet 182(1) bekezdés c) pontjának megfelelően engedélyt kapott arra, hogy a saját LGD és a hitelegyenértékesítési becsléseit alkalmazza, köteles a hitelegyenértékesítési tényezők becsléseiben kifejezni, hogy az ügyfélnek a nemteljesítés időpontjáig és azután további lehívásokra van lehetősége. Lakossági kivettségek esetén a hivatkozott rendelet 181(2) bekezdés b) pontja és a 182(3) bekezdése alapján az intézmény a jövőbeli lehívásokat a hitelegyenértékesítési tényezőiben vagy az LGD-becsléseiben fejezheti ki. Ezeket a jövőbeli lehívásokat az intézmény az ügyfél által a nemteljesítés időpillanata után végrehajtott lehívásként értelmezze.
140. Ahol az intézmény a hitelegyenértékesítési tényezőibe az ügyfél által a nemteljesítés időpillanata után végrehajtott további lehívásokat vesz fel, a realizált LGD értékét a gazdasági veszteség és a hitelkötelezettségből a nemteljesítés időpillanatában kintlévő összeg hányadosaként számítsa ki azzal, hogy a kintlévőség összegéhez adja hozzá az ügyfél által a nemteljesítés időpillanata után végrehajtott további lehívásoknak a nemteljesítés időpillanatára diszkontált összegét.
141. Lakossági kivettségek esetén, ahol az intézmény a hitelegyenértékesítési tényezőibe az ügyfél által a nemteljesítés időpillanata után végrehajtott további lehívásokat nem vesz fel, a realizált LGD értékét a gazdasági veszteség és a hitelkötelezettségből a nemteljesítés időpillanatában kintlévő összeg hányadosaként számítsa ki, de ne növelje a nevezőt az ügyfél által a nemteljesítés időpillanata után végrehajtott további lehívások értékével.
142. Függetlenül attól, hogy az intézmény a jövőbeli lehívásokat a hitelegyenértékesítési tényezőiben vagy az LGD-becsléseiben fejezi ki, a realizált LGD érték számlálójában használt gazdasági veszteséget a nemteljesítés időpillanata után végrehajtott további lehívásokkal és a realizált megtérüléseknek a nemteljesítés időpillanatára diszkontált értékével együtt számítsa ki.

6.3.1.3 Diszkont ráta

143. A gazdasági veszteség kiszámításához az intézmény az 575/2013/EU rendelet 5. cikk (2) bekezdésének megfelelően a nemteljesítés időpillanata utáni összes megtérülést, költséget és további lehívást olyan éves diszkont rátát alkalmazva számítolja le, amely a nemteljesítés időpillanatában érvényes elsődleges bankközi referenciakamat mellett 5 százalékpont

többletet tartalmaz. Erre a célra elsődleges bankközi referenciakamatként az intézmény a 3 havi EURIBOR-t vagy a kitettség pénznemében kifejezett, hasonlóan likvid kamatlábat vegyen figyelembe.

6.3.1.4 Közvetlen és közvetett költségek

144. A realizált LGD-értékek kiszámításához az intézmény vegye figyelembe a megtérülés folyamatával kapcsolatosan felmerülő összes lényeges közvetlen és közvetett költséget. Ahol a kitettségek behajtásával és a vonatkozó ügyfél nemteljesítésével kapcsolatosan már a nemteljesítés időpillanata előtt is felmerültek lényeges közvetlen és közvetett költségek, az intézmény ezeket állítsa be az LGD-becslésbe, hacsak nem teljesül legalább az alább felsorolt valamelyik feltétel:

- (a) ezeket a költségeket a hitelkötelezettségnek a nemteljesítés időpillanatában kintlévő összege egyértelműen tartalmazza;
- (b) ezek a költségek ugyanannak az ügyfélnek egy olyan korábbi nemteljesítésével kapcsolatosak, amely a 1. bekezdés alapján nem minősül többszörös nemteljesítésnek.

145. A közvetlen költségek között szerepeljenek a kiszervezett behajtási szolgáltatás költségei, a jogi költségek, a fedezeti és biztosítási ügyletek költségei és az adott kitettség behajtásából közvetlenül adódó egyéb költségek. Az intézmény tekintszen minden közvetlen költséget lényegesnek.

146. A közvetett költségek között szerepeljenek az intézmény behajtási folyamatainak irányításából adódó költségek, a kiszervezett behajtás általános, közvetlen költségként be nem állított költségei és minden olyan egyéb, a nemteljesítő kitettségek behajtásával kapcsolatos költség, amelyet nem lehet közvetlenül egy konkrét kitettség behajtásának tulajdonítani. Az intézmény a közvetett költségek becslésébe állítsa be az egyéb folyó költségek, például az intézménynél a megtérülési folyamattal kapcsolatosan felmerülő rezi megfelelő százalékát kivéve, ha az intézmény igazolni tudja, hogy ezek a költségek lényegtelenek.

6.3.2 Hosszú távú átlagos LGD

6.3.2.1 Múltbeli megfigyelési időszak

147. A historikus megfigyelési időszak a lehető leghosszabb legyen, és eltérő gazdasági körülményeket mutató különböző időszakokból tartalmazzon adatokat. Ennek érdekében az intézmény legalább úgy válassza ki a múltbeli megfigyelési időszakot, hogy:

- (a) annak hossza, azaz a referenciaadat-halmazban figyelembe vett legrégebbi nemteljesítés és az LGD-becslés időpillanata közötti időtartam hossza vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzattal és központi bankkal szemben fennálló kitettségek esetén legalább az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdése j) pontjában meghatározott minimumnak feleljen meg, lakossági kitettségek esetén pedig legalább a hivatkozott rendelet 181(2) bekezdésének 2. albekezdésében és, adott esetben, a hivatkozott rendelet 181(3) bekezdése

- b) pontjában rögzített technikai standardokat elfogadó bizottsági felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott időszakokkal legyen egyenlő.
- (b) a referenciaadat-halmaz megfelelő számú lezárt megtérülési folyamatot tartalmazzon, és így megbízható LGD-bebecslések készülhessenek;
- (c) egymást követő időszakokat öleljen fel, és tartalmazza az LGD-bebecslés időpillanatát közvetlenül megelőző időszakot is;
- (d) tartalmazza azt a teljes időszakot, amelyre az intézmény képes az aktuális nemteljesítési definíciót visszamenőlegesen alkalmazni;
- (e) minden rendelkezésre álló adat minősüljön az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés j) pontja és a 181(2) bekezdés 2. albekezdése szerint „relevánsnak” és szerepeljen a múltbeli megfigyelési időszakban.
148. Annak értékelésére, hogy a referenciaadat-halmaz a 147(b) pontnak megfelelően elegendő számú lezárt megtérülési folyamatot tartalmaz, az intézmény vegye figyelembe, hogy a megfigyelések teljes számán belül hány lezárt megtérülési folyamat található.

6.3.2.2 A hosszú távú átlagos LGD kiszámítása

149. Az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdésének a) pontja arra kötelezi az intézményt, hogy minden ügyfélkategóriára illetve halmazra vonatkozóan külön számítsa ki a LGD hosszú távú átlagát. Ebben az összefüggésben az intézmény az LGD-modell tárgyát képző portfólió szintjén is számítsa ki a hosszú távú átlagos LGD értéket. A hosszú távú átlagos LGD kiszámítása során az intézmény vegye figyelembe a múltbeli megfigyelési időszak alatt megfigyelt összes olyan nemteljesítést, amely az LGD-modell alkalmazási körébe tartozik.
150. A hosszú távú átlagos LGD értéket az intézmény 575/2013/EU rendelet 181(2) bekezdésének sérelme nélkül a múltbeli megfigyelési időszak során realizált, a nemteljesítések darabszámával súlyozott LGD értékek számtani átlagaként számítsa ki. Az intézmény erre a célra ne használjon olyan átlagos LGD-értéket, amelyet a megfigyelések részhalmaza alapján számolt, konkrétan ne használja az LGD-értékek éves átlagát, kivéve azt, amikor ezt a módszert arra alkalmazza, hogy a lakossági kitettségek frissebb adatainak magasabb súlyát fejezze ki az 575/2013/EU rendelet 181(2) bekezdésének megfelelően.
151. Ahol az intézmény az 575/2013/EU rendelet 181(2) bekezdésének megfelelően nem tulajdonít azonos jelentőséget a lakossági kitettségekre vonatkozó összes múltbeli adatnak, dokumentáció segítségével legyen képes igazolni, hogy a frissebb adatok erőteljesebb súlyozását a veszteségráták pontosabb előrejelzése indokolja. Indoklásnak különösen akkor van helye, amikor az intézmény konkrét időszakokhoz zérust vagy nagyon kis súlyt rendel, ezt tanácsos megfelelő módon indokolnia, illetve ilyenkor a bebecslések legyenek konzervatívabbak.

152. Amikor az intézmény a 151. bekezdésnek megfelelően meghatározza a súlyokat, vegye figyelembe a 4.2.4. szakasz alapján értékelt adatok mennyire reprezentatívak, valamint az adatok által kifejezett gazdasági és piaci feltételeket is.

6.3.2.3 A le nem zárt megtérülési folyamat kezelése

153. Az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdésének a) pontja értelmében az intézmény az adatforrásokon belül a múltbeli megfigyelési időszak során megfigyelt összes nemteljesítésnek az LGD-becslésben való használatával kapcsolatban gondoskodjon arról, hogy a le nem zárt megtérülési folyamatokból származó releváns információt konzervatív módon vegye figyelembe. Az LGD-becslés a hosszú távú átlagos LGD értékre épüljön.

154. Az intézmény minden egyes ügyletkategóriára vagy halmazra vonatkozóan és az LGD-modell tárgyát képező portfólió szintjén is számítsa ki a megfigyelt átlagos LGD értéket és ehhez a 155 – 157. bekezdések szerint vegye figyelembe a múltbeli megfigyelési időszak lezárt megtérülési folyamataihoz tartozó összes megfigyelt nemteljesítés realizált LGD értékét, de a jövőben várható megtérüléseket ne vegye fel. A megfigyelt átlagos LGD értéket súlyozza a számításba beállított nemteljesítések darabszámával.

155. Az intézmény belső szabályzataiban egyértelműen határozza meg a megtérülési folyamat lezárásának időpillanatát. A már lezárt megtérülési folyamatokat a megfigyelt átlagos LGD kiszámítása szempontjából kezelje lezárt folyamatként.

156. Az intézmény adott típusú kitettségekre nézve határozza meg a nemteljesítés időpillanatában kezdődő megtérülési folyamat maximális hosszát, amely azt a lezárt megtérülési folyamatok esetében megfigyelt várható időtartamot fejezi ki, melynek során az intézmény a megtérülések túlnyomó többségét realizálja, de ehhez ne vegye figyelembe azokat az átlagtól eltérő megfigyeléseket, ahol a megtérülési folyamat jelentősen hosszabb. Az intézmény a megtérülési folyamat maximális hosszát úgy határozza meg, hogy az időszak alatt bekövetkező megtérülések becsléséhez elegendő adat álljon rendelkezésre a le nem zárt megtérülési folyamatokra nézve. A megtérülési folyamat maximális hossza a különböző kitettségtípusok esetében eltérő lehet. A megtérülési folyamat maximális hosszának meghatározása legyen világosan dokumentált, azt a megfigyelt megtérülések szerkezetéből adódó bizonyítékok támasszák alá, és álljon összhangban az ügyletek jellegével és a kitettségek típusával. Ne akadályozza az intézményt a szükséges megtérülési intézkedések meghozatalában az, hogy a megtérülési folyamat maximális hossza a hosszú távú átlagos LGD érték szempontjából van meghatározva, még akkor sem, ha az intézkedés olyan kitettséget érint, amely hosszabb ideig marad nemteljesítő állapotban, mint az adott típusú kitettségre nézve meghatározott megtérülési folyamat maximális hossza.

157. A megfigyelt LGD átlagának kiszámításához az intézmény indokolatlan késlekedés nélkül ismerjen el minden olyan nemteljesítő kitettséget lezárt megtérülési folyamatként, amely az alábbi egyik kategóriába tartozik:

- (a) azok a kitettségek, amelyek megtérülése érdekében az intézmény további intézkedést nem tervez;
- (b) azok a kitettségek, amelyek az adott kitettségtípushoz meghatározott maximális megtérülési folyamatnál hosszabb ideig maradnak nemteljesítő állapotban;
- (c) a maradéktalanul visszafizetett vagy leírt kitettségek;
- (d) a teljesítő állapotba visszasorolt kitettségek.

Az a) és a b) pontban meghatározott kategóriákba tartozó nemteljesítő kitettségekre nézve az intézmény a megfigyelt átlagos LGD kiszámításához vegye figyelembe a becslés időpontjában vagy azt megelőzően realizált összes megtérülést és költséget, így a megtérülési folyamat maximális időtartama után realizált megtérüléseket is.

158. Az intézmény a hosszú távú átlagos LGD értékének megállapításához korrigálja a megfigyelt átlagos LGD értéket, és ehhez vegye figyelembe a le nem zárt folyamatokkal („le nem zárt megtérülési folyamat”) kapcsolatos információkat és azokat az eseteket, ahol a nemteljesítés időpillanatától a becslés időpillanatáig eltelt idő rövidebb, mint az adott kitettségtípushoz meghatározott maximális megtérülési folyamat hossza. Ezeknek a folyamatoknak az estében az intézmény feleljen meg mindkét alábbi feltételnek:

- (a) vegyen figyelembe minden megfigyelt költséget és megtérülést;
- (b) a jövőbeli költségek és megtérülések becsülheti, így a megtérülési folyamat maximális időtartama alatt a létező biztosítékok realizálásával járó és a biztosíték felhasználása nélkül realizálandó megtérülések költségeit egyaránt.

159. A 158(b) pontban hivatkozott becslés feleljen meg az alábbi elveknek:

- (a) a jövőbeli költségek és megtérülések becsléséhez az intézmény elemezze az ilyen kitettségeken a becslés időpillanatáig realizált költségeket és megtérüléseket, vesse őket össze egy hasonló időszakban hasonló kitettségeken realizált átlagos költségekkel és megtérülésekkel; ehhez az intézmény elemezze mind a lezárt, mind a le nem zárt megtérülési folyamatoknál megfigyelt megtérülési mintákat, melynek során csak azokat a költségeket és megtérüléseket vegyék figyelembe, amelyek realizálása a becslés időpillanatáig megtörtént;
- (b) a tervezett jövőbeli költségekre és megtérülésekre valamint a megfigyelt átlagos LGD értékre vonatkozó feltételezések az alábbiak legyenek:
 - i. utólagos tesztelés igazolja a pontosságukat;
 - ii. ésszerű gazdasági indokokon alapuljanak;

- iii. arányosság, figyelembe véve, hogy az LGD-becslést tanácsos arra a hosszú távra számolt átlagos LGD értékre építeni, amely a nemteljesítések számával súlyozott átlagos LGD értékeket fejezi ki a múltbeli megfigyelési időszak során megfigyelt összes nemteljesítést felhasználva.
- (c) a jövőbeli megtérülések becslése során az intézmény vegye figyelembe, hogy a le nem zárt megtérülési folyamatok következtében torzulások alakulhatnak ki, mert ezekre hosszabb átlagos megtérülési folyamat vagy alacsonyabb átlagos megtérülés jellemző, mint a lezárt megtérülési folyamatokra.
 - (d) a létező biztosítékok realizálásából adódó jövőbeli megtérülések becslése során az intézmény vegye figyelembe a biztosítékokra vonatkozó követelések jogbiztonságát, és a biztosíték realizálásának lehetőségére vonatkozóan reális feltételezéseket fogalmazzon meg;
 - (e) a megfigyelt átlagos LGD-érték korrekcióját az intézmény az egyedi kitettség szintjén, a kategóriák vagy a halmazok szintjén illetve az LGD-modell tárgyát képező portfólió szintjén becsülheti;
 - (f) ha a le nem zárt megtérülési folyamatokból származó jövőbeli megtérülések becslése bármilyen okból bizonytalan, azt a 4.4. szakasz szerint alkalmazott adekvát konzervatív pótlékkal tanácsos megragadni.

6.3.2.4 A veszteség nélküli illetve a pozitív kimenetelű esetek kezelése

160. Ahol az intézmény megfigyelése szerint a nemteljesítés megfigyeléseiből az intézmény nyereséget realizált, akkor az adott megfigyelésekhez tartozó realizált LGD értéke a megfigyelt átlagos LGD kiszámítása és a hosszú távra számolt átlagos LGD-érték becslése során legyen nullával egyenlő. Ennek az alsó határnak az alkalmazása előtt az intézmény a kockázatok differenciálása érdekében a modellfejlesztés során felhasználhat olyan információt is, amely a fenti határ alkalmazása előtti realizált LGD-értékekre vonatkozik.

6.3.3 Kalibráció a hosszú távú átlagos LGD-értékhez

161. Az intézmény az LGD-becsléseit a 6.3.2. szakasz szerint kalkulált hosszú távú átlagos LGD-értékhez kalibrálja. Ehhez válasszon az LGD-becsléséhez alkalmazott módszertanának megfelelő kalibrációs módszert az alábbi megközelítések közül:

- (a) az LGD-becslések kalibrációja az egyes kategóriákhoz vagy halmazokhoz kiszámolt hosszú távú átlagos LGD-érték szerint történik, és ebben az esetben az intézmény adjon meg további kalibrációs tesztek a releváns kalibrációs szegmens szintjén;
- (b) az LGD-becslések kalibrációja a kalibrációs szegmens szintjén kiszámolt hosszú távú átlagos LGD-érték szerint történik, különösen ott, ahol az intézmény az 575/2013/EU rendelet 169(3) bekezdése alapján közvetlen LGD-becslést alkalmaz, ideértve azt is, ahol köztes paraméterekre alapozza az LGD-becslés módszertanát. Ilyen esetben az intézmény legalább

hasonlítsa össze ezt a hosszú távra számolt átlagos LGD-értéket az átlagos LGD-nek azzal a becsült értékével, amelyet az ugyanazon megfigyelések halmazára alkalmaz, mint amelyet a hosszú távú átlagos LGD-érték kiszámításához használ, és szükség esetén például valamilyen szorzót alkalmazva ennek megfelelően korrigálja az LGD-becsléseket az alkalmazási portfólióra tekintettel. Ahol a realizált értékek a kalibrációs szegmens szintjén a becsült értékeknél magasabbak, az intézmény a becsléseit felfelé korrigálja, vagy a veszteségekre vonatkozó saját tapasztalati szerint állítsa át a becslést.

162. Ahol az intézmény a realizált LGD rendkívül magas, 100% feletti értékeit észleli különösen olyan kitettségek esetében, ahol a kintlévőség a nemteljesítés időpillanatában kicsi, ezeknek a megfigyeléseknek a differenciálása érdekében azonosítsa a releváns kockázati tényezőket, hogy ezáltal ezeket az egyedi jellemzőket a kategóriákba vagy halmazokba való besorolás során megfelelő módon tudja érzékeltetni. Ha az intézmény az LGD-becsléshez folytonos minősítési skálát használ, az ilyen kitettségekhez akár külön kalibrációs szegmenst is létrehozhat.
163. Az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdése a) pontjában rögzített követelmény betartása érdekében, amely szerint az LGD számszerűsítésére megfigyelt nemteljesítéseket kell használni, az intézmény a múltbeli megfigyelési időszak alatt megfigyelt egyetlen olyan nemteljesítést se zárjon ki, amely az LGD-modell alkalmazási körébe tartozik.
164. Amikor az intézmény a 4.2.4. szakasznak megfelelően azt elemzi, hogy reprezentatívak-e az adatok, ne csak a portfólió aktuális jellemzőit vegye figyelembe, hanem adott esetben a portfólió szerkezetének azon változásait is, amelyek már korábban megtett intézkedések vagy meghozott döntések miatt belátható időn belül be fognak következni. A belátható időn belül várható változások alapján elvégzett korrekciók miatt ne csökkenjen a becslések LGD paramétere.

7 A nemteljesítő kitettségek kockázati paramétereinek becslése

7.1 Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslésére vonatkozó általános követelmények

7.1.1 Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslésének módszertana

165. Az az intézmény, amely az 575/2013/EU rendelet 143(2) bekezdése alapján engedélyt kapott arra, hogy a saját LGD-becsléseit alkalmazza, engedélye alapján a minősítési rendszer alkalmazási körébe tartozó minden egyes nemteljesítő kitettséghez rendeljen hozzá egy becsült EL_{BE} értéket illetve egy becsült nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD-értéket.
166. Az intézmény az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékének becslését egyes ügyleteket minősítő skála minden egyes ügyletkategóriára illetve a minősítési rendszerben használt összes halmazra vonatkozóan készítse el.
167. Hacsak e fejezet másként nem rendelkezik, az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékének becsléséhez az intézmény ugyanazokat a 6. fejezetben rögzített becslési módszereket vegye igénybe, mint a nemteljesítő kitettségek LGD-értékének becslése esetén.
168. Az intézmény az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékének becslése során rendre vegye figyelembe a nemteljesítés utáni összes releváns információt, különösen akkor, ha a megtérülési folyamat eseményei a legfrissebb becslések alapját képző megtérülési elvárásokat érvénytelenítik.
169. Az intézmény értékelje és megfelelő módon igazolja azokat a helyzeteket, ahol a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsült értékei a nemteljesítés napja után rövid idővel rendre eltérnek a közvetlenül a nemteljesítés napja előtt készített LGD-becslésektől annál az ügyletkategóriánál vagy halmaznál, ahol ezek az eltérések nem abból adódnak, hogy az intézmény olyan kockázati tényezőket alkalmaz, amelyek csak a nemteljesítés időpontjától fogva érvényesek.
170. Az intézmény az 575/2013/EU rendelet 185. cikkének b) illetve c) pontja szerint végezze el az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékek utólagos tesztelését és összehasonlító elemzését.

7.1.2 Referencianapok

171. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsléséhez az intézmény határozza meg referencianapokat, amelyek szerint a nemteljesítő kitettséget a megtérülés megfigyelt szerkezete alapján csoportosítani lehet. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslésében a nemteljesítés napja helyett az intézmény a referencianapokat használja. A referencianapok meghatározásához az intézmény csak a lezárt megtérülési folyamatokra vonatkozó információkat használja, és a költségeket illetve a megtérüléseket csak akkor vegye figyelembe, ha azokat a becslés napja előtt figyelte meg.
172. A 171. bekezdésben hivatkozott referencianapok az alábbiak közül bármelyek lehetnek:
- (a) a nemteljesítés napja után meghatározott számú nap, ez a lehetőség különösen akkor megfelelő, ha a becslés a kitettségek időben stabil megtérülési szerkezetet mutató portfóliójára vonatkozik;
 - (b) egy konkrét eseményhez kapcsolódó releváns nap, amikor a megfigyelések szerint a megtérülési profil jelentős töréseket mutat; ez a lehetőség különösen akkor megfelelő, ha a becslés a kitettségek olyan portfóliójára vonatkozik, ahol a megtérülés szerkezete konkrét eseményekkel kapcsolatosan, például a biztosíték realizálásának napján jelentősen változik;
 - (c) az a) és a b) pontban hivatkozott esetek bármely olyan kombinációja, amely a megtérülés szerkezetét pontosabban tükrözi; ez a lehetőség különösen akkor megfelelő, ha a becslés a kitettségek időben stabil megtérülési szerkezetet mutató portfóliójára vonatkozik, de a megtérülés szerkezetében konkrét események környékén, például a behajtáskor törések figyelhetők meg, és ahol az ilyen események után következő referencianapokat az intézmény a megtérülési eseményt és nem a nemteljesítés napját követő konkrét számú napban határozza meg;
 - (d) adott esetben a referencianap bármilyen értéket felvehet nulla és az intézmény által az adott kitettségpushoz beállított megtérülési folyamat maximális időtartamának végéig hátralévő napok száma között.
173. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsléséhez az intézmény ugyanezeket a referenciaadat-halmazba felvett nemteljesítő kitettséget használja a modellben vizsgált összes releváns referencianapon.
174. Az intézmény rendszeresen monitorozza a megtérülés szerkezetének és azoknak a vonatkozó megtérülési szabályzatoknak a változásait, amelyek befolyásolhatják az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslését az egyes referencianapokon.

7.1.3 Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslésének adatigénye

175. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsléséhez az intézmény a 6.1.2. szakaszban hivatkozott referenciaadat-halmazt használja, és azt egészíti ki a megtérülési

folyamat során és a referencianapokon megfigyelt és a 171 – 174. bekezdéseknek megfelelően meghatározott releváns információkkal, és különösen legalább az alábbi felsorolt további információkkal:

- (a) minden olyan releváns tényező, amely a nemteljesítő kitettségek csoportosítását lehetővé teszi, valamint a veszteség összes releváns tényezője, ideértve azokat, amelyek a nemteljesítés napja után és az egyes referencianapokon válnak relevánssá;
- (b) az egyes referencianapokon fennálló kintlévőség;
- (c) a nemteljesítő hitelkötelezettségekkel kapcsolatos bármínemű biztosíték értéke és e biztosítékok értékelésének dátuma a nemteljesítés napja után.

7.2 Modellfejlesztés az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslése során

176. Az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 54(2) bekezdés b) pontja alapján az intézmény annak érdekében, hogy a nemteljesítés idejét és a tárgynapig realizált megtérüléseket figyelembe vegye, ezt az információt vagy közvetlenül kockázati tényezőként, vagy közvetve, azáltal veheti figyelembe, hogy a referencianapokat a 171 – 174. bekezdésben hivatkozott módon állapítja meg.

177. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsléséhez az intézmény ne csak a nemteljesítés időpillanatáig, hanem a nemteljesítés napja után is egészen a megtérülési folyamat megszűnésének napjáig elemezze a 121. bekezdésben hivatkozott lehetséges kockázati tényezőket. Az intézmény elemezze azokat az egyéb lehetséges kockázati tényezőket is, amelyek a nemteljesítés napja után kaphatnak jelentőséget, ideértve különösen a megtérülési folyamat várható hosszát és annak állapotát. Az intézmény használja a kockázati tényezők értékeit valamint a 171 – 174. bekezdés szerint meghatározott referencianapok szempontjából adekvát biztosítékok értékeit.

7.3 Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD kiszámítása

7.3.1 A nemteljesítő kitettségek realizált LGD és hosszú távú LGD értékének kiszámítása

178. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsléséhez az intézmény a 6.3.1. szakasznak megfelelően számítsa ki a nemteljesítő kitettségekhez tartozó realizált LGD értékeket, az egyetlen eltérés ennek folyamán az, hogy ezt nem a nemteljesítés napjára, hanem mindazokra a referencianapokra vonatkozóan tanácsos elvégeznie, amelyeket a 171 – 174. bekezdések szerint meghatározott. Az adott referencianaphoz tartozó realizált LGD érték kiszámítása során az intézmény állítsa be a referencianap előtt tőkésített összes díjat és kamatot, ezután pedig a további összes pénzáramot és lehívást diszkontálja a referencianapra.

179. Ahol a nemteljesítés időpillanatában az intézmény a kitettség egy adott részét leírja, ott a gazdasági veszteség és a realizált LGD érték kiszámítása a hitelkötelezettség kintlévőségének teljes összegén alapuljon, és az intézmény ne vegye figyelembe a részleges leírást. Ha azonban az intézmény a leírások ideje és aránya szempontjából következetes szabályzat alapján rendszeresen leírja a kitettségek egy-egy részét, ezt az információt figyelembe veheti a végleges EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD érték kalibrációja során. Ahol az intézmény kevésbé rendszeresen alkalmaz leírást, egy-egy konkrét kitettség részleges leírására vonatkozó információt azzal fejezheti ki, hogy ezeket a paramétereket az adott kitettségre alkalmazza és ehhez a minősítési besorolás folyamatából származó kimenetet az LGD-becslés és az LGD-becslések alkalmazása közötti összhang biztosítása érdekében a 8.2. szakasz szerint felülbírálja.
180. Az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becsléséhez az intézmény a 6.3.2. szakaszban rögzített követelmények szerint számítsa ki a 178. bekezdésben hivatkozott nemteljesítő kitettségek realizált LGD értékéhez tartozó hosszú távú átlagos LGD értéket azzal az egyetlen kivétellel, hogy az egyes referencianapok esetében le nem zárt megtérülési folyamatot csak akkor használjon, ha e folyamatnak az EL_{BE} és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD paraméterek alkalmazásához tartozó releváns referencianapja a becslésben figyelembe vett referencianaphoz képest későbbi.
181. Az intézmény a 6.3.2.3. szakasznak megfelelően ne készítsen becslést azoknak a kitettségeknek a jövőbeli megtérüléseire vonatkozóan, amelyek hosszabb ideig maradnak nemteljesítő állapotban, mint az a maximális időtartam, amelyet az intézmény a megtérülési időszakra nézve meghatározott. Az egyedi kitettségekre vonatkozó releváns információt, különösen a létező biztosítékra vonatkozó információkat viszont azzal fejezheti ki az intézmény, hogy ezeket a paramétereket alkalmazza, és ehhez a minősítési besorolás folyamatából származó kimenetet a 8.2. szakasz szerint felülbírálja.

7.3.2 Az EL_{BE} becslésének sajátos követelményei

7.3.2.1 A konzervatív pótlék figyelembe vétele az EL_{BE} becslése során

182. A 4.4.3. szakasz értelmében az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontja alapján az EL_{BE} ne tartalmazzon konzervatív pótléket.

7.3.2.2 Aktuális gazdasági körülmények

183. Ahhoz, hogy az intézmény az aktuális gazdasági körülményeket EL_{BE} becsléseiben az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontjában rögzített követelményeknek megfelelően kezelje, vegyen figyelembe gazdasági tényezőket, ideértve a szóban forgó kitettség típusok szempontjából releváns makrogazdasági és hiteltényezőket.
184. Az intézmény az EL_{BE} értékét a 180. bekezdésben hivatkozott hosszú távú átlagos LGD-érték alapján becsülje, és amennyiben az alábbi feltételek teljesülnek, további korrekciót az aktuális gazdasági feltételek kifejezése érdekében ne hajtson végre:

- (a) a modell kockázati tényezőként legalább egy makrogazdasági tényezőt közvetlenül tartalmaz;
 - (b) a lényeges kockázati tényezők közül legalább egy érzékeny a gazdasági feltételekre;
 - (c) a nemteljesítő kitettségeknek a 178. bekezdésben hivatkozott realizált LGD-értéke nem érzékeny a vizsgálat tárgyát képező kitettségtípus szempontjából releváns gazdasági tényezőkre.
185. Ha a 184. bekezdésben felsorolt feltételek közül egyik sem teljesül, az intézmény az aktuális gazdasági feltételek kifejezése érdekében korrigálja a nemteljesítő kitettségek hosszú távú átlagos LGD-értékét. Ilyen esetben az intézmény dokumentálja külön a nemteljesítő kitettségeknek a 180. bekezdésben hivatkozott hosszú távú átlagos LGD-értékét, és az aktuális gazdasági feltételeknek megfelelő korrekciót.

7.3.2.3 Az EL_{BE} és az egyedi hitelkockázati kiigazítások kapcsolata

186. Ahol a hitelkockázati kiigazításokhoz használt modell az 575/2013/EU rendelet harmadik részének II. címében a 3. fejezet 6. szakaszában a saját LGD-becslésekre vonatkozóan rögzített követelményeket eleve vagy korrekció után teljesíti, az intézmény az egyedi hitelkockázati kiigazításokat EL_{BE} becslésekként használhatja.
187. Ahol az egyedi hitelkockázati kiigazításokat az intézmény az egyes ügyfelekre vagy ügyletekre vonatkozóan egyedileg értékeli, az egyedi hitelkockázati kiigazításokra alapuló EL_{BE} becsléseket felülbírálnak, ha képes igazolni, hogy ezáltal az EL_{BE} becslések pontosabbak lesznek, és az egyedi hitelkockázati kiigazítások a gazdasági veszteség kiszámítására vonatkozóan a 6.3.1. szakaszban rögzített követelményeket tükrözik vagy azokhoz igazodnak.
188. Azoknak a helyzeteknek az igazolására, ahol az egyedi hitelkockázati kiigazítások értéke az EL_{BE} becslött értékét az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 54(2) bekezdés f) pontja szerint meghaladja, az intézmény gondoskodik arról, hogy az EL_{BE} becslések összeegyeztethetőek legyenek a gazdasági veszteségnek 6.3.1. szakaszban ismertetett komponenseivel és az 575/2013/EU rendelet 178. cikkében rögzített meghatározással, és e tekintetben elemezze az egyedi hitelkockázati kiigazítások megállapítására használt meghatározásoktól és módszerektől való esetleges eltéréseket. Konkrétan, az intézmény vegye figyelembe a diszkontráta lehetséges eltéréseit, olyan biztosíték létezését, amely az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés f) pontja alapján nem elfogadható, a költségek eltérő kezelését és a nemteljesítés eltérő fogalom meghatározásainak alkalmazását.

7.3.3 A nemteljesítő kitettségekhez vonatkozó LGD becslésének sajátos követelményei

189. Annak érdekében, hogy az intézmény figyelembe tudja venni, hogy a gazdasági feltételek az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 54(2) bekezdés a) pontjában hivatkozott megtérülési folyamatok várható időtartama alatt esetleg hátrányosan

megváltozhatnak, a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD-értéknek legalább a visszaesés feltételeit tükröznie kell azért, hogy a gazdasági visszaeséshez tartozó nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslések értéke konzervatívabb, mint a nemteljesítő kitettségeknek a 180. bekezdésben hivatkozott hosszú távú átlagos LGD-értéke.

190. Az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontja értelmezésében a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD-értéket az intézmény ott emelje a 189. bekezdésben hivatkozott szint fölé, ahol erre azért van szükség, hogy a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD és az EL_{BE} értéke közötti különbség biztosan lefedje azokat az eseteket, amikor a veszteségráta a megtérülési időszakban váratlanul bekövetkező veszteségek miatt megemelkedik.
191. Annak érdekében, hogy az EL_{BE} értéke biztosan nagyobb legyen a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékénél, illetve kivételes esetekben azonos legyen az egyedi kitettségek EL_{BE} értékével, az intézmény az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 54(2) bekezdés d) pontjának megfelelően elemezze és korigálja a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékét azokban helyzetekben, ahol az EL_{BE} értéke egyedi hitelkockázati kiigazításokból származik, és az a 186. bekezdésnek megfelelően meghaladja a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD-nek az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 54(1) bekezdés a) pontja szerinti közvetlen becsléssel kapott értékét.
192. Tekintettel arra, hogy az EL_{BE} értékek becsléséből adódó eredmények felülbírálatának okai bizonyos fokig a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értéke szempontjából is relevánsak, az intézmény felülbírálata akkor következetes, ha azt a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD hozzárendelésére úgy alkalmazza, hogy az EL_{BE} érték növekménye az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontjának megfelelően biztosan lefedje azokat az eseteket, amikor a veszteségráta a megtérülési időszakban váratlanul bekövetkező veszteségek miatt megemelkedik.
193. Függetlenül attól, hogy az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 54(1) bekezdés a) és b) pontjában hivatkozott két megközelítés közül az intézmény melyiket használja a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD becslésére, az intézmény az összes alább felsorolt elemet külön-külön dokumentálja:
- (a) a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD értékének elemekre való bontását: az EL_{BE} és a hozzáadott többlet értékét;
 - (b) a hozzáadott többlet felbontását az összes alábbi komponensre:
 - (i) a downturn feltételek komponensét, amelyet az intézmény a 189. bekezdésben meghatározottak alapján a downturn korrekcióra a hosszú távú átlagos LGD-értékhez kalibrált;
 - (ii) a 4.4. szakaszban hivatkozott konzervatív pótlék komponensét;

- (iii) a megtérülési időszakban felmerülő, az 575/2013/EU rendelet 181(1) bekezdés h) pontjában hivatkozott esetleges további váratlan veszteségek fedezetéül beállított egyéb komponenst; ez a komponenst az intézmény csak olyan különleges körülmények között állítsa be, ahol az i) és az ii) pontokban írt komponensek az esetleges további veszteségeket nem fejezik ki megfelelően.

8 Kockázati paraméterek alkalmazása

194. A PD- vagy az LGD-modell alkalmazása során és olyan esetekben, amikor az intézmény új információt kap egy releváns kockázati tényezőről vagy minősítési kritériumról, az ilyen információt rendre megfelelő időben vegye figyelembe a minősítési besorolásokban különösen az alábbi két feltétel párhuzamos biztosítása révén:

- (a) az informatikai rendszereket a lehető leghamarabb frissítse, és a megfelelő minősítési, PD- és LGD-besorolásokat minél előbb (az első lehetséges időpontban) vizsgálja felül;
- (b) ahol az új információ egy adott ügyfél nemteljesítésére vonatkozik, az ügyfél PD-értékét az összes vonatkozó informatikai rendszerben késlekedés nélkül és 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerint a nemteljesítés meghatározásának alkalmazásáról kiadott iránymutatások 108. bekezdésének megfelelően állítsa 1-re.

8.1 Konzervatív hozzáállás a kockázati paraméterek alkalmazása során

195. Az 575/2013/EU rendelet 171(2) bekezdése értelmében az intézmény a minősítési besorolásból adódó eredményeket különösen konzervatívan kell kezelnie ott, ahol a modellnek az informatikai rendszerben való bevezetése illetve a kockázati paramétereknek az aktuális portfólióba tartozó ügyfelekhez vagy ügyletekhez való hozzárendelése (a kockázati paraméterek alkalmazása) hiányosságokat mutat, különösen akkor, ha a hiányosságok a minősítési besorolás folyamatában használt adatokkal kapcsolatosak. Az intézmény ennek érdekében állítsa fel az alábbi fázisokból álló keretrendszert:

- (a) a modell informatikai megvalósításával illetve a kockázati paraméterek alkalmazásával kapcsolatos hiányosságok azonosítása;
- (b) az alkalmazandó konzervatív megközelítés formájának meghatározása és a megfelelő szintű konzervatív hozzáállás számszerűsítése;
- (c) a hiányosságok monitorozása és kijavítása;
- (d) dokumentálás.

196. A 195(a) pont értelmében az intézmény rendelkezzen olyan megbízható folyamattal, amely képes a megvalósítás és az alkalmazás összes hiányosságát feltárni a besorolás folyamatán belül, így minden egyes hiányosság fokozottan konzervatív kezeléshez vezet a kategóriákba illetve halmazokba történő besorolás során. Az intézmény a fokozottan konzervatív kezelést kiváltó tényezők között legalább az alábbiakat vegye figyelembe:

- (a) az alkalmazási portfólió adathiánya;

- (b) a pénzügyi kimutatások, illetve az 59. pontjában hivatkozott hitelinformációs adatok frissítésének elmaradása;
 - (c) az alkalmazási portfólió avult minősítései; az avult minősítés itt az IRB módszertanról szóló szabályozástechnikai standardok 25(2) bekezdése b) pontjában szereplő meghatározás szerint értendő;
 - (d) hiányzó minősítések, amelynek következtében egy-egy kivettség az IRB modell alkalmazási körébe tartozónak minősül, de azt a modell nem minősíti.
197. A 195(b) pont értelmében az intézmény gondoskodjon arról, hogy a 196. bekezdésben hivatkozott bármelyik kiváltó tényező előfordulása esetén még konzervatívabban fogja az adott kockázati paramétert a kivettségek kockázattal súlyozott összegének kiszámítása során kezelni. Ha egynél több kiváltó tényező jelentkezik, a becslés legyen még konzervatívabb. Az egyes kiváltó tényezőkhöz tartozó fokozottan konzervatív hozzáállás legyen arányos a bizonytalansággal, amelyet a kiváltó tényező a becsült kockázati paraméternek kölcsönöz.
198. Az intézmény vizsgálja meg, hogy az azonosított hiányosságok és a vonatkozó modell tárgyát képező portfólió szintjén érvényesülő fokozottan konzervatív hozzáállás általában milyen hatást gyakorol a kategóriákba vagy halmazokba való besorolás megbízhatóságára, és gondoskodjon arról, hogy a túlzott korrekciók folytán a tőkekövetelmények ne torzuljanak.
199. A 195(c) pont értelmében az intézmény rendszeresen monitorozza a bevezetés és az alkalmazás hiányosságait és az ezekkel kapcsolatosan alkalmazott konzervatívabb hozzáállás szintjét. Ha lehetséges, az intézmény tegyen lépéseket a feltárt hiányosságok kezelésére. Az értékelés lefolytatása után az intézmény dolgozzon ki tervet a hiányosságok ésszerű időn belüli kijavítására figyelembe véve a tőkekövetelményekre gyakorolt hatás mértékét.
200. A 195(d) pont értelmében az intézmény a fokozottan konzervatív hozzáállás alkalmazásához határozzon meg szabályzatokat és eljárásrendet, és dokumentálja a bevezetés és az alkalmazás hiányosságainak kezelésére alkalmazott folyamatot. Ez a dokumentáció legalább a figyelembe vett kiváltó tényezőket és azt tartalmazza, milyen hatást gyakorolt a kiváltó tényezők előfordulása a kategóriákba vagy halmazokba való besorolásra, a kockázati paraméter szintjére és a tőkekövetelményekre.

8.2 Szakértői vélemények a kockázati paraméterek alkalmazása során

201. Az intézmény a modell alkalmazása során az alábbi esetekben vehet igénybe szakértői véleményt:
- (a) a modellben használt kvalitatív változók alkalmazásakor;
 - (b) a minősítési besorolás folyamatának bemeneteire vonatkozó felülbírálatok során;
 - (c) a minősítési besorolás folyamatának kimeneteire vonatkozó felülbírálatok során.

202. Az intézmény határozzon meg világos kritériumokat a modell kvalitatív bemeneteinek használatára vonatkozóan, és gondoskodjon arról, hogy ezeket a bemeneteket a vonatkozó személyi állomány következetesen alkalmazza, és arról is, hogy a hasonló kockázatokat mutató ügyfeleket és ügyleteket a modell az 575/2013/EU rendelet 171(1) bekezdés a) pontjában rögzített követelménynek megfelelően azonos kategóriába vagy halmazba sorolja be.
203. Az 575/2013/EU rendelet 172(3) bekezdése értelmében az intézmény alakítsa ki a minősítési besorolás folyamatában alkalmazható felülbírálatok szabályzatát és kritériumait. E szabályzat egyaránt foglalkozzon a folyamat bemeneteinek és kimeneteinek lehetséges felülbírlataival, azt az intézmény konzervatív módon, a konzervatív felülbírálatok mértékének korlátozása nélkül fogalmazza meg. Ezzel szemben a modelltől adódó becslések esetleges csökkentésének mértékét az intézmény korlátozza függetlenül attól, hogy a felülbírlat a minősítési besorolás folyamatának a bemeneti vagy a kimeneti oldalát érinti. A felülbírlatok alkalmazása során az intézmény minden releváns és időszerű információt vegyen figyelembe.
204. Az intézmény dokumentálja az egyes felülbírálatok mértékét és indokait. Ahol lehetséges, az intézmény felsorolás formájában előre határozza meg a felülbírálatok indoklásainak választékát. A felülbírlat dátumára, a végrehajtó és a jóváhagyó személyére vonatkozó információt tárolja.
205. Az intézmény a minősítési besorolás folyamatában rendszeresen monitorozza a bemenetek és a kimenetek felülbírlatának szintjét és indokoltságát. Szabályzataiban minden egyes modellhez határozza meg a felülbírlatok maximálisan elfogadható mértékét. E maximális szintek megsértése esetén az intézmény hajtson végre megfelelő intézkedéseket. A felülbírlat mértékét a kalibrációs szegmens szintjén határozza meg és monitorozza. Ahol a felülbírlatok száma magas, az intézmény intézkedjen a modell javítása érdekében.
206. Az intézmény rendszeresen elemezze azoknak a kivettségeknek a teljesítményét, amelyekkel kapcsolatosan az 575/2013/EU rendelet 172(3) bekezdésének megfelelően a minősítési besorolás folyamatában a bemeneteket vagy a kimeneteket felülbírlalta.
207. Az intézmény a minősítési besorolás folyamatán belül a kimenetek felülbírlata előtt és után rendszeresen értékeli a modell teljesítményét. Ahol az értékelés megállapítja, hogy a felülbírlat folytán a modell jelentősen kevésbé képes a kockázati paraméterek pontos számszerűsítésére (azaz csökkent a „modell előrejelzési képessége“), az intézmény hajtson végre megfelelő intézkedéseket a felülbírlatok megfelelő alkalmazása érdekében.

8.3 Belső minősítések, nemteljesítési és veszteség becslések alkalmazása

208. Az 575/2013/EU rendelet 144(1) bekezdés b) pontja és az IRB értékelési módszerről szóló szabályozástechnikai standardok 18–21. cikke értelmében az intézmény a tőkekövetelmények kiszámításához és belső célokra, így a kockázatkezelés és a döntéshozatal folyamatában a

kockázati paraméterek azonos becsléseit használja, hacsak nem teljesül az alábbi összes feltétel:

- (a) az eltérés indokolt és a felhasználás konkrét területére nézve megfelelő;
- (b) az eltérés egy kalibrációs szegmensen belül az ügyfél- illetve ügyletkategóriákba vagy halmazokba való besoroláshoz tartozó rangsort nem, hanem csak az egyes kategóriákon vagy halmazokon belül változtatja meg;
- (c) az eltérést a belső célokat szolgáló, konzervatív pótlékot, szabályozási alsó korlátot, az LGD becslések esetén a gazdaság visszaesésére vonatkozó kiigazítást nem tartalmazó paraméterek alkalmazása vagy egyéb kalibrációs szegmensek meghatározását igénylő eltérő kalibrációs módszer alkalmazása okozza.

209. A 208. bekezdés értelmében adekvát megoldásnak tekinthető az is, ha az intézmény belső célokra rangsorolt homogén csoportokat képez a folyamatos kockázati paramétereiből.

210. Ahol az intézmény belső célra a kockázati paraméterek olyan becsléseit használja, amelyek nem azonosak a tőkekövetelmények kiszámításához használt paraméterekkel, a felső vezetésnek készített belső beszámolóiban ezt a tényt időről időre állapítsa meg, és ehhez mind a két paraméterhalmazról adjon tájékoztatást. A belső beszámolók mindenestre tartalmaznak az 575/2013/EU rendelet 189(3) bekezdésében a tőkekövetelmények kiszámításához használt kockázati paraméterek alapján meghatározott összes elemet.

8.4 Az IRB szerinti hiány vagy többlet

211. E fejezet értelmezése szempontjából egyrészt az általános és az egyedi hitelkockázati kiigazítások, valamint az ezen kitételiségekkel kapcsolatos további értékcorrekciók és egyéb tőkecsökkentések, valamint másrészt az 575/2013/EU rendelet 159. cikke szerinti várható veszteségértékek negatív különbsége IRB szerinti hiánynak („shortfall”-nak), pozitív különbsége IRB szerinti többletnek minősül.

212. Ahol az 575/2013/EU rendelet 159. cikke szerint kiszámított teljes teljesítő portfólió IRB szerinti többletet mutat, az intézmény ezt a többletet fedezetként felhasználhatja a hivatkozott cikk szerint kiszámított teljes nemteljesítő portfólióhoz tartozó esetleges IRB szerinti hiánynál.

213. Ha az intézmény az 575/2013/EU rendelet 62. cikk d) pontja alapján a járulékos tőkét az IRB többlettel meg kívánja emelni, akkor amennyiben az 575/2013/EU rendelet 159. cikkében hivatkozott kalkuláció a nemteljesítő és a teljesítő portfólió esetén egyaránt IRB szerinti többletet mutat, az intézmény állapítsa meg a két IRB szerinti többlet összegét, és azt az 575/2013/EU rendelet 62. cikk d) pontjában hivatkozott korlátot alkalmazva adja hozzá a járulékos tőkéhez.

214. Az 575/2013/EU rendelet 159. cikke értelmében az intézmény az általános és az egyedi hitelkockázati kiigazítások kiszámításához nem veheti figyelembe a részleges leírásokat.

Ugyanakkor az 575/2013/EU rendelet 166(1) bekezdése értelmében az 575/2013/EU rendelet 158. és 159. cikkének alkalmazása szempontjából a várható veszteségértéket az intézmény a kitettség értékcorrekciókat tartalmazó, leírásokkal csökkentett értékéből számítsa ki.

9 Becslések áttekintése

215. Az intézmény a minősítési rendszerben használt modellek és kockázati paraméter becslések változását rögzítse belső szabályzatban. A szabályzat rendelkezzen arról, hogy a modelleken legalább az alábbiak következtében szükséges változtatni:

- (a) a becslések rendszeres felülvizsgálata;
- (b) független validálás;
- (c) a jogi környezet változásai;
- (d) belső ellenőrzési felülvizsgálat;
- (e) illetékes hatóság felülvizsgálata.

216. Ahol a 215. bekezdésben hivatkozott eljárások lényeges hiányosságokat tárnak fel, az intézmény a hiányosság súlyosságához mérten tegyen megfelelő lépéseket, és a 4.4.3. szakasznak megfelelően alkalmazzon konzervatív pótlékot.

217. A becslések rendszeres felülvizsgálatához az intézménynél legyen olyan kialakított keretrendszer, amely legalább az alábbi elemeket tartalmazza:

- (a) az elvégzendő elemzések minimális terjedelmét és gyakoriságát, ideértve az intézmény által előzetesen meghatározott és az adatok reprezentatív jellegének, a modell teljesítményének, előrejelzési képességének és stabilitásának vizsgálatára kiválasztott méréseket;
- (b) előre meghatározott standardokat, ideértve a releváns mérésekhez előre meghatározott küszöbértékeket és szignifikancia szinteket;
- (c) a felülvizsgálat negatív eredményei esetén a hiányosság súlyától függően végrehajtandó előre meghatározott intézkedéseket.

Az intézmény a rendszeres felülvizsgálat során ott támaszkodhat a független validálás eredményeire, ahol ennek eredményei naprakészek.

218. A becslések legalább évente lefolytatandó, 575/2013/EU rendelet 179(1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálatát az intézmény az általa a 217. bekezdésnek megfelelően meghatározott küszöbértékek és mérések figyelembe vétele mellett folytassa le. A felülvizsgálatok legalább az alábbi elemekre terjedjenek ki:

- (a) az adatok reprezentatív jellegének elemzése, ideértve az alábbiakat:

- (i) a kockázati paraméter és az alkalmazási portfólió számszerűsítéséhez használt referenciaadat-halmazok közötti esetleges eltérések elemzése, ideértve a portfólió esetleges változásainak vagy szerkezeti törésének elemzését a reprezentatív jelleg 4.2.4. szakaszban ismertetett elemzése szerint;
 - (ii) a modell, illetve az alkalmazási portfólió fejlesztéséhez használt referenciaadat-halmazok esetleges eltéréseinek elemzése; ehhez az intézmény:
 - folytassa le a 24., 25. és 26. bekezdésekben rögzített elemzéseket,
 - vizsgálja meg, hogy a modellfejlesztéshez használt adatok a 21. bekezdés a) és b) pontja szempontjából elég reprezentatívak-e, ha a modell teljesítménye a 218. bekezdés b) pontja alapján megbízható;
 - folytassa le a 22. és a 23. bekezdésében írt elemzéseket ott, ahol a modell a 218. bekezdés b) pontja alapján romló teljesítményt mutat;
- (b) a modell teljesítményének és időbeli stabilitásának elemzése, amely mindkét alábbi jellemzőt tartalmazza:
- (i) az elemzés azonosítsa a modell teljesítményének esetleges romlását, ideértve annak megkülönböztető képességét, és ehhez hasonlítsa össze a modellnek a fejlesztés idején mutatott teljesítményét a kibővített adathalmaznak az egyes későbbi megfigyelési időszakokban mutatott teljesítményével valamint az előre meghatározott küszöbértékekkel; ezt az elemzést az intézmény a releváns részhalmazokra vonatkozóan végezze el, például a PD-becslések esetében a késedelemmel együtt és anélkül, illetve LGD-becslések esetén a különböző megfigyelési forgatókönyvekre vonatkozóan;
 - (ii) az elemzést az intézmény a modellfejlesztésében végrehajtott adatkiigazítások illetve kizárások nélkül az egész alkalmazási portfólióra vonatkozóan folytassa le; az összehasonításhoz a fejlesztés időpontjában mutatott teljesítményt az intézmény a teljes alkalmazási portfóliónak az adatkiigazítások illetve kizárások előtti állapotára vonatkozóan is mutassa ki;
- (c) a modell előrejelzési képességének az elemzése, amely legalább az alábbiakra terjedjen ki:
- (i) annak elemzése, hogy lényegesen eltérő kockázati becsléseket okoz-e az, ha a kockázati paraméterek becsléséhez használt adathalmazba az intézmény a legutolsó időszak adatait is felveszi és különösen:
 - a PD esetében annak elemzése, hogy a legutolsó időszak adatainak felvétele után jelentősen változik-e a hosszú távú átlagos nemteljesítési arány; ez az elemzés vegye figyelembe a nemteljesítési arányokszórásának

várható tartományának, valamint a jó és rossz évek időszoron belüli arányának lehetséges változtatását;

- az LGD esetében annak elemzése, hogy a legutolsó időszak adatainak felvétele után jelentősen változik-e a hosszú távú átlagos LGD vagy a visszaesés LGD értéke;

(ii) utólagos teszteléssel végzett elemzés, amely minden kategóriára illetve halmazra vonatkozóan terjedjen ki a tőkekövetelmények kiszámításához használt becslések és a megfigyelt tényleges eredmények összehasonlítására; erre a célra az intézmény figyelembe veheti az 575/2013/EU rendelet 185. cikk b) pontja szerinti belső validálás részeként elvégzett utólagos tesztek eredményeit, illetve lefolytathat további teszteket is, például az adathalmaz eltérő időkeretére vonatkozóan.

219. Az intézmény határozza meg azokat a feltételeket, amelyek közepette a 218. bekezdésben hivatkozott elemzéseket nem évente, hanem gyakrabban tanácsos lefolytatni, például a kockázati profil, a hitelezési szabályzat vagy a vonatkozó informatikai rendszerek jelentős változása esetén. Az intézmény vizsgálja felül a PD- illetve az LGD-modellt minden olyan esetben, amikor a gazdasági feltételek a modellfejlesztéshez használt adathalmazt megalapozó gazdasági feltételekhez képest jelentősen változnak.

220. Az 575/2013/EU rendelet 190(2) bekezdésében hivatkozott feladatok elvégzéséhez az intézmény minősítési rendszerek lényeges voltát figyelembe véve, a modellfejlesztésnek, a kockázati paraméterek számszerűsítésének és adott esetben a modellkomponensek becslésének minden aspektusára kiterjedően határozza meg a rendszerek teljes körű felülvizsgálatának rendszeres folyamatát. Ez a felülvizsgálat az alábbi összes tényezőre terjedjen ki:

- (a) a létező és a lehetséges kockázati tényezők felülvizsgálata, ezek szignifikanciájának értékelése a 217. bekezdésben hivatkozott előre meghatározott felülvizsgálati standardok alapján;
- (b) értékelés a modellezési megközelítésről, a koncepció megbízhatóságáról, a modellezés feltételezéseinek teljesüléséről és az alternatív megközelítésekről.

Ahol a felülvizsgálat eredménye a modell kialakítására vonatkozóan változásokat ajánl, az intézmény elemzés eredményei szerint hajtson végre megfelelő intézkedéseket.

221. A 217. és a 220. bekezdésben meghatározott felülvizsgálathoz az intézmény az adatok kiigazítására és kizárására alkalmazzon következetes szabályzatot, és gondoskodjon arról, hogy a szabályzatokban a vonatkozó adathalmazokra nézve rögzített esetleges eltérések indokoltak legyenek, és a felülvizsgálat eredményét ne torzítsák.